

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 261 คน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 68 คน และครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 193 คน ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรียงตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร ได้จากการตอบแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 68 คน โดยนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบ (ตารางที่ 6)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารหลักสูตรและปัญหาในการบริหารหลักสูตร (ตารางที่ 7 - 13)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร (ตารางที่ 14)

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ได้จากการตอบแบบสอบถามครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 193 คน โดยนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบ (ตารางที่ 15)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรและปัญหาในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร (ตารางที่ 16 - 20)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร (ตารางที่ 21)

2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร ได้จากการตอบแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 7 คน โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของการบรรยายตามลำดับความถี่ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารหลักสูตร

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ได้จากการตอบแบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 21 คน เป็นครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา 3 ขวบ จำนวน 7 คน ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 คน และครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 คน โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของการบรรยายตามลำดับความถี่ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

3. ข้อมูลจากแบบสังเกต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรของครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 21 คน แยกเป็นครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา 3 ขวบ จำนวน 7 คน ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 คน และครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 คน โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของการบรรยายตามลำดับความถี่

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบ

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
	N=68	
เพศ		
ชาย	35	51.47
หญิง	33	48.53
อายุ		
น้อยกว่า 41 ปี	4	5.88
41 – 45 ปี	20	29.41
46 – 50 ปี	18	26.47
51 – 55 ปี	17	25.00
56 – 60 ปี	9	13.24
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	36	52.94
ปริญญาโท	32	47.06
ตำแหน่งปัจจุบัน		
ผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่	33	48.53
ผู้ที่รักษาราชการตำแหน่งผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่	4	5.88
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิชาการ	31	45.59

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
	N=68	
ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบัน		
ต่ำกว่า 1 ปี	7	10.29
1 – 5 ปี	23	33.82
6 – 10 ปี	17	25.00
11 – 15 ปี	11	16.18
16 – 20 ปี	-	-
21 ปีขึ้นไป	10	14.71
ประสบการณ์ในการบริหารงานระดับ		
ก่อนประถมศึกษา ก่อนปฏิบัติหน้าที่ปัจจุบัน		
เป็นผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่		
หรือผู้ช่วยฯ ในโรงเรียนอนุบาล	25	36.76
สอนระดับชั้นก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนอื่น	19	27.94
ไม่เคยมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
ระดับก่อนประถมศึกษา	24	35.29

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.47 เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี ร้อยละ 29.41 และมีวุฒิปริญญาตรี ร้อยละ 52.94 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ ร้อยละ 48.53 เป็นเวลา 1 – 5 ปี ร้อยละ 33.82 เคยมีประสบการณ์ในการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษา ก่อนปฏิบัติหน้าที่ปัจจุบัน โดยดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ในโรงเรียนอนุบาล ร้อยละ 36.76 และเป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้บริหารโรงเรียนไม่เคยมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระดับก่อนประถมศึกษา ถึงร้อยละ 35.29

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารหลักสูตรและปัญหาในการบริหารหลักสูตร

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการวางแผนการใช้หลักสูตร

การวางแผนการใช้หลักสูตร	จำนวน N=68	ร้อยละ
เป้าหมายในการวางแผนการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา		
พุทธศักราช 2540 ในโรงเรียน		
พัฒนาคุณภาพทางวิชาการ	34	50.00
พัฒนาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้อง เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก	67	98.53
พัฒนาเด็กโดยให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม	54	79.41
จุดมุ่งหมายในการนำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ไปใช้ในโรงเรียน		
เพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ใช้หลักสูตร เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็น มาตรฐานเดียวกัน	52	76.47
เพื่อจัดการศึกษาให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษาทุกประเภท ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ	37	54.41
เพื่อให้การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ให้แก่ เด็กระดับก่อนประถมศึกษา ได้พัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง	64	94.12
การดำเนินการก่อนนำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ไปใช้ในการจัดกิจกรรม		
ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	53	77.94
ปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล	65	95.59
จัดการศึกษาให้ครอบคลุมเด็กทุกประเภท ที่มีอายุ ระหว่าง 3 – 6 ปี	47	69.12

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การวางแผนการใช้หลักสูตร	จำนวน N=68	ร้อยละ
จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ครบทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา	65	95.59
จัดกิจกรรมโดยให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม	56	82.35
จัดกิจกรรมให้เด็กรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมในท้องถิ่น และความเป็นไทย	63	92.65
จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบ ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข	64	94.12
ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแนวทางดำเนินการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้		
มีปัญหา	28	41.18
ไม่มีปัญหา	40	58.82
มีปัญหาในเรื่อง (N=28)		
ขาดแผนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร		
ก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ที่ชัดเจน	10	35.71
ครูขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการพัฒนาเด็กระดับ		
ก่อนประถมศึกษา	10	35.71
ขาดความร่วมมือจากครูในการดำเนินการให้เป็นไปตาม		
นโยบายของโรงเรียน	10	35.71
ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานในระดับสูง	7	25.00
ขาดงบประมาณในการสนับสนุน	15	53.57

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การวางแผนการใช้หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
	N=68	
ปัญหาการดำเนินการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540		
มีปัญหา	22	32.35
ไม่มีปัญหา	46	67.65
มีปัญหาในเรื่อง	(N=22)	
โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างจริงจัง	3	13.64
บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตร	13	59.09
บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการใช้หลักสูตร	4	18.18
ครอบครัวและชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม	10	45.45
ขาดเอกสารและสื่อประกอบการจัดกิจกรรม	7	31.82

จากตารางที่ 7 พบว่า โรงเรียนมีเป้าหมายในการวางแผนการใช้หลักสูตร เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ร้อยละ 98.53 รองลงมา ร้อยละ 79.41 พัฒนาเด็กโดยให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

จุดมุ่งหมายในการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน เพื่อให้การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษา ได้พัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง ร้อยละ 94.12 รองลงมา ร้อยละ 76.47 เพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้ใช้หลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่วนจุดมุ่งหมายเพื่อจัดการศึกษาให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษาทุกประเภท ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ มีเพียงร้อยละ 54.41

ส่วนการดำเนินการก่อนนำหลักสูตรไปใช้ โรงเรียนได้ปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล และเตรียมการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ครบทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ร้อยละ 95.59 เท่ากัน รองลงมา คือ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ร้อยละ 94.12

สำหรับปัญหาในการวางแผนการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.82 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแนวทางดำเนินการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามีนั้น เป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาดงบประมาณในการสนับสนุน ร้อยละ 53.57 และผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.65 เห็นว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ผู้บริหารโรงเรียนที่เห็นว่ามีปัญหานั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับบุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตร ร้อยละ 59.09

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการเตรียมบุคลากร

การเตรียมบุคลากร	จำนวน	ร้อยละ
N=68		
การดำเนินการเตรียมบุคลากร ก่อนนำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา		
พุทธศักราช 2540 ไปใช้ในโรงเรียน		
ประชุมชี้แจง หรือจัดสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรให้แก่ครู	51	75.00
ส่งครูเข้ารับฟังการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร	65	95.59
ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจและแนะนำวิธีการใช้หลักสูตรแก่ครู		
ด้วยตนเอง	42	61.76
เชิญวิทยากรหรือศึกษานิเทศก์มาอบรมให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียน	32	47.06
ให้ครูศึกษาเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรด้วยตนเอง	57	83.82
ผู้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการนำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540		
ไปใช้ในโรงเรียน		
ผู้บริหารโรงเรียน	60	88.24
ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	54	79.41
หัวหน้างานอนุบาล หรือหัวหน้าสายชั้นอนุบาล	56	82.35
ศึกษานิเทศก์	23	33.82
ครูประจำชั้น	51	75.00

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การเตรียมบุคลากร	จำนวน	ร้อยละ
	N=68	
การจัดครูเข้าสอนระดับชั้นก่อนประถมศึกษา เพื่อให้การนำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ไปใช้ตรงตามจุดมุ่งหมาย		
จัดให้ตรงกับวุฒิที่จบทางการศึกษาปฐมวัย	49	72.06
จัดตามประสบการณ์ที่เคยสอนระดับชั้นก่อนประถมศึกษา	54	79.41
จัดตามความสมัครใจ หรือความสนใจของบุคลากร	52	76.47
จัดตามความคิดเห็นของฝ่ายบริหาร	19	27.94
จัดตามมติที่ประชุม	4	5.88
อัตราส่วนจำนวนครูผู้สอนระดับชั้นก่อนประถมศึกษา ต่อจำนวนเด็กระดับก่อนประถมศึกษาใน 1 ห้องเรียน		
1 คน : ต่ำกว่า 10 คน	-	-
1 คน : 10 - 20 คน	2	2.94
1 คน : 21 - 30 คน	37	54.41
1 คน : มากกว่า 30 คน	33	48.53
การดำเนินการเพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540		
ดำเนินการ	66	97.06
ไม่ดำเนินการ	2	2.94
ดำเนินการในเรื่อง	(N=66)	
ปฐมนิเทศผู้ปกครอง	63	95.45
ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง	35	53.03
จัดป้ายนิเทศ หรือจัดนิทรรศการ	30	45.45
ส่งจดหมายข่าว หรือเอกสารชี้แจง	53	80.30
เผยแพร่เอกสารและสื่อมวลชนชนิดต่าง ๆ	19	28.79
ให้ครูประจำชั้นชี้แจงกับผู้ปกครองด้วยตนเอง	46	69.70
อื่น ๆ - จัดลปดาวิทยากรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรม	1	1.52

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การเตรียมบุคลากร	จำนวน N=68	ร้อยละ
ปัญหาของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ไปใช้ในการจัดกิจกรรม		
มีปัญหา	20	29.41
ไม่มีปัญหา	48	70.59
มีปัญหาในเรื่อง	(N=20)	
ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปวางแผน การจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก	13	65.00
ครูไม่ให้ความสนใจที่จะนำหลักสูตรไปใช้	4	20.00
ครูไม่เห็นความสำคัญของการใช้หลักสูตร	5	25.00
อื่น ๆ - เด็กนักเรียนมีจำนวนค่อนข้างมาก	1	5.00

จากตารางที่ 8 พบว่า การดำเนินการเตรียมบุคลากรก่อนที่จะนำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ไปใช้ในโรงเรียนนั้น ร้อยละ 95.59 ได้ส่งครูเข้ารับฟังการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และให้ครูศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรด้วยตนเอง ร้อยละ 83.82 โดยที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 88.24 รองลงมา คือ หัวหน้างานอนุบาลหรือหัวหน้าสายชั้นอนุบาล ร้อยละ 82.35

การจัดครูเข้าสอนระดับชั้นก่อนประถมศึกษา จัดตามประสบการณ์ที่เคยสอนระดับชั้นก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 79.41 รองลงมา คือ จัดตามความสมัครใจหรือความสนใจของบุคลากร ร้อยละ 76.47 และจัดให้ตรงกับวุฒิที่จบทางด้านการศึกษาปฐมวัย ร้อยละ 72.06 ซึ่งอัตราส่วนจำนวนครูผู้สอนระดับชั้นก่อนประถมศึกษาต่อจำนวนเด็กระดับก่อนประถมศึกษาใน 1 ห้องเรียน ร้อยละ 54.41 มีอัตราส่วน ครู 1 คน ต่อเด็ก 21 – 30 คน ขณะที่ร้อยละ 48.53 มีอัตราส่วนครู 1 คน ต่อเด็กมากกว่า 30 คน

โรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.06 ดำเนินการเพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร โดยการปฐมนิเทศผู้ปกครอง ร้อยละ 95.45

สำหรับปัญหาในการเตรียมบุคลากร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.59 ไม่มีปัญหาของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรม ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามีนั้น เป็นปัญหาเกี่ยวกับครูขาดความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปวางแผนการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ร้อยละ 65.00

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร

การจัดบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
	N=68	
การจัดหาเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษาให้แก่ครูประจำชั้น		
หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ของกรมวิชาการ	64	94.12
คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี) ของกรมวิชาการ	59	86.76
คู่มือการดำเนินงานอนุบาล 3 ขวบ ของ สปช.	27	39.71
แนวการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ ของ สปช.	26	38.24
แผนการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ (เล่ม 1 และเล่ม 2) ของ สปช.	28	41.18
แผนการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ (เล่ม 1 และเล่ม 2) ของ สช.	19	27.94
แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และปีที่ 2 (เล่ม 1 และเล่ม 2) ของ สปช.	57	83.82
แนวการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ของ สปช.	55	80.88
คู่มือการจัดกิจกรรมเกมและการเล่นสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ของ สปช.	51	75.00

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร	จำนวน N=68	ร้อยละ
คู่มือสื่อและเครื่องเล่นสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ของ สปช.	45	66.18
คู่มือครู เกมการศึกษาตามหน่วยการเรียนรู้ ของ สปช.	54	79.41
คู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ของ สปช.	59	86.76
เอกสารประกอบหลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้น	27	39.71
อื่น ๆ - คู่มือการจัดกิจกรรมที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ของ สปช.	2	2.94
- ตัวอย่างการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ของกรมวิชาการ	2	2.94
ผู้ที่รับผิดชอบในการจัดบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร		
ผู้บริหารโรงเรียน	9	13.24
ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการของโรงเรียน	49	72.06
หัวหน้าฝ่ายวิชาการกลุ่มโรงเรียน	6	8.82
หัวหน้างานอนุบาล หรือหัวหน้าสายชั้นอนุบาล	56	82.35
ครูที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ	9	13.24
ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา	28	41.18
อื่น ๆ - บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน	3	4.41
ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร		
มีปัญหา	20	29.41
ไม่มีปัญหา	48	70.59
มีปัญหาในเรื่อง	(N=20)	
โรงเรียนได้รับเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรล่าช้า	8	40.00
โรงเรียนได้รับเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรไม่ครบ	15	75.00
เอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรมีจำนวนไม่เพียงพอกับครู	15	75.00
ครูนำเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรไปใช้ แล้วไม่นำมาคืน	4	20.00

จากตารางที่ 9 พบว่า เอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่จัดทำให้แก่ครูประจำชั้น ได้แก่ หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ของกรมวิชาการ ร้อยละ 94.12 รองลงมา คือ คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี) ของกรมวิชาการและคู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ของสพช. ร้อยละ 86.76 เท่ากัน ผู้ที่รับผิดชอบในการจัดบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.35 เป็นหัวหน้างานอนุบาลหรือหัวหน้าสายชั้นอนุบาล

ปัญหาในการจัดบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.59 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามีนั้น เป็นปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียนได้รับเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรไม่ครบ และเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรมีจำนวนไม่เพียงพอกับครู ร้อยละ 75.00 เท่ากัน

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดบริการสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม

การจัดบริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
	N=68	
วิธีการสำรวจสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม		
แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการขึ้นโดยเฉพาะ	24	35.29
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ		
เป็นผู้สำรวจ	16	23.53
หัวหน้างานอนุบาล หรือหัวหน้าสายชั้นอนุบาล เป็นผู้สำรวจ		
และรายงานผลให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ	46	67.65
ครูฝ่ายวิชาการเป็นผู้สำรวจและดำเนินการต่อไป	7	10.29
ให้ครูประจำชั้นเป็นผู้สำรวจและรายงานความต้องการไปยัง		
ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ หรือผู้บริหารโรงเรียน	50	73.53

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดบริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
	N=68	
หลักในการเลือกสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม		
ให้สอดคล้องกับหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540		
พิจารณาว่าสอดคล้องกับพัฒนาการทางด้านร่างกาย		
อารมณ์ – จิตใจ สังคมและสติปัญญา	67	98.53
จัดให้มีความหลากหลาย ให้เด็กเล่นคนเดียว เล่นในกลุ่มย่อยและ		
กลุ่มใหญ่ได้	51	75.00
สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ที่จัด เด็กสามารถเกิดการเรียนรู้		
ด้วยตนเองได้	55	80.88
จัดหาสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	37	54.41
งบประมาณสนับสนุนในการจัดบริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์		
ประกอบการจัดกิจกรรมได้รับมาจาก		
กรมวิชาการ	2	2.94
สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร	50	73.53
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย	9	13.24
งบประมาณของโรงเรียน	43	63.24
เงินบริจาคจากผู้ปกครอง หรือชุมชน หรือหน่วยงานราชการ		
หรือเอกชน	55	80.88
การดำเนินการช่วยเหลือและสนับสนุนครูเกี่ยวกับการใช้สื่อ เครื่องเล่น		
และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม		
เชิญวิทยากรมาอบรมเรื่องการใช้สื่อ	23	33.82
จัดประชุมปฏิบัติการการใช้สื่อในโรงเรียน	32	47.06
จัดหาคู่มือการใช้สื่อให้	46	67.65
ให้ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาหาวิธีใช้สื่อเอง	38	55.88
อื่น ๆ - ส่งครูเข้าร่วมการอบรมเรื่องการใช้สื่อระดับก่อนประถมศึกษา		
กับหน่วยงานที่จัด	2	2.94

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดบริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม	จำนวน N=68	ร้อยละ
วิธีการบำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม		
ให้ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาดำเนินการรักษาและซ่อมแซมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์เอง	42	61.76
ให้ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาแต่ละสายชั้นช่วยกันบำรุงรักษาและซ่อมแซมกันเอง	35	51.47
นำสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุด มาซ่อมแซมที่ศูนย์สื่อของโรงเรียน	20	29.41
อื่น ๆ - แจ้งให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ เพื่อดำเนินการให้นักการภารโรงซ่อมแซมให้	3	4.41
การซ่อมแซมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม		
ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	16	23.53
ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	11	16.18
ซ่อมแซมทันทีเมื่อชำรุด	52	76.47
ส่วนใหญ่ไม่มีการซ่อมแซม เมื่อสื่อชำรุด ดำเนินการโดยหาสื่อหาสื่อชิ้นใหม่มาแทน	3	4.41

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดบริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
	N=68	
ปัญหาในการจัดเตรียมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม		
มีปัญหา	24	35.29
ไม่มีปัญหา	44	64.71
มีปัญหาในเรื่อง (N=24)		
งบประมาณไม่เพียงพอ	19	79.17
ไม่สามารถจัดเตรียมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ตามที่หลักสูตรได้เสนอแนะไว้ได้ครบ	19	79.17
สื่อและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียน ไม่สามารถนำมาจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กได้	3	12.50
ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม		
มีปัญหา	26	38.25
ไม่มีปัญหา	42	61.76
มีปัญหาในเรื่อง (N=26)		
สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์มีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอ	23	88.46
การจัดเก็บ ซ่อมแซมและรักษาสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์จัดไม่เป็นระบบ	10	38.46

จากตารางที่ 10 พบว่า วิธีการสำรวจสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม ได้ให้ครูประจำชั้นเป็นผู้สำรวจและรายงานความต้องการไปยังผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 73.53 รองลงมา คือ หัวหน้างานอนุบาลหรือหัวหน้าสายชั้นอนุบาลเป็นผู้สำรวจและรายงานผลให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ ร้อยละ 67.65 และมีหลักในการเลือกสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับหลักสูตร คือ ร้อยละ 98.53 พิจารณาว่าสอดคล้องกับพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนสื่อ เครื่องเล่นและ

วัสดุอุปกรณ์ที่จัด เด็กสามารถเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ร้อยละ 80.88 แต่การจัดหาสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น มีเพียงร้อยละ 54.41

งบประมาณสนับสนุนในการจัดบริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัด กิจกรรมได้รับมาจากเงินบริจาคจากผู้ปกครอง หรือชุมชน หรือหน่วยงานราชการ หรือเอกชน มากที่สุด ร้อยละ 80.88 รองลงมา คือ สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ร้อยละ 73.53 และได้ดำเนินการช่วยเหลือและสนับสนุนครูเกี่ยวกับการใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ โดยจัดหาคู่มือการใช้สื่อให้ ร้อยละ 67.65

วิธีการบำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ ครูประจำชั้นระดับ ก่อนประถมศึกษาดำเนินการรักษาและซ่อมแซมเอง ร้อยละ 61.76 โดยจะทำการซ่อมแซมทันที เมื่อชำรุด ร้อยละ 76.47 รองลงมา คือ ซ่อมแซมภาคเรียนละ 1 ครั้ง ร้อยละ 23.53

สำหรับปัญหาในการจัดบริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 64.71 ไม่มีปัญหาในการจัดเตรียมสื่อ เครื่องเล่นและ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามีนั้น เป็นปัญหาในเรื่อง ของงบประมาณไม่เพียงพอและไม่สามารถจัดเตรียมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ตามที่ หลักสูตรได้เสนอแนะไว้ได้ครบ ร้อยละ 79.17 เท่ากัน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.76 เห็นว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม ผู้บริหารโรงเรียนที่เห็นว่ามีปัญหานั้น เป็นปัญหาเกี่ยวกับสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์มี จำนวนน้อย ไม่เพียงพอ ร้อยละ 88.46

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการจัดอาคารสถานที่และ
การใช้แหล่งวิทยากรในห้องถิ่น

การจัดอาคารสถานที่และการใช้แหล่งวิทยากรในห้องถิ่น	จำนวน N=68	ร้อยละ
การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการนำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ไปใช้จัดกิจกรรมในโรงเรียน ได้คำนึงถึง		
บรรยากาศในการเรียนรู้	61	89.71
ความสะอาด ความปลอดภัย	61	89.71
ความสะดวกในการทำกิจกรรม เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกาย ได้อย่างอิสระ	59	86.76
ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น มีห้องเรียน ห้องน้ำ – ห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ	61	89.71
การนำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ไปใช้ในโรงเรียน ใช้แหล่งวิทยากรจาก		
ภายในห้องถิ่น เช่น เชิญผู้ปกครองมาช่วยดูแลเด็ก เชิญบุคคล อาชีพต่าง ๆ ในชุมชนมาเป็นวิทยากร เป็นต้น	43	63.24
ภายนอกห้องถิ่น เช่น พาคครูที่สอนระดับชั้นก่อนประถมศึกษา ไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นต้นแบบ พาคเด็กไปทัศนศึกษา ตามสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น	59	86.76
กลุ่มโรงเรียน เช่น เชิญครูจากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมาเป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้ เป็นต้น	25	36.76
ภายในบริเวณโรงเรียน เช่น จัดกิจกรรมให้กับเด็กในห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา เป็นต้น	54	79.41
แหล่งวิทยากรที่นำไปใช้จัดกิจกรรมในโรงเรียน ได้มาโดยวิธี		
ผู้บริหารโรงเรียนจัดหามาให้	36	52.94
ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาเป็นผู้จัดหามาเอง	54	79.41
ศึกษานิเทศก์เป็นผู้จัดหา	14	20.59
ขอความร่วมมือจากชุมชนทั้งในห้องถิ่นและนอกห้องถิ่น	42	61.76

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การจัดอาคารสถานที่และการใช้แหล่งวิทยาการในห้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
	N=68	
ชนิดของแหล่งวิทยาการที่ใช้		
บุคคล	58	85.29
เอกสาร	52	76.47
สถานที่	51	75.00
วัสดุอุปกรณ์	57	83.82
อื่น ๆ - สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ ฯลฯ	1	1.47
ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียมอาคารเรียนสำหรับเด็กระดับ ก่อนประถมศึกษา		
มีปัญหา	33	48.53
ไม่มีปัญหา	35	51.47
มีปัญหาในเรื่อง	(N=33)	
ขนาดของห้องเรียนไม่พอเหมาะแก่กับจำนวนเด็ก (ขนาดต่ำกว่า 6 × 9 เมตร)	16	48.48
จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอแก่กับจำนวนเด็ก	4	12.12
ขนาดงบประมาณในการซ่อมแซมส่วนที่ชำรุด	5	15.15
ห้องน้ำ – ห้องส้วมที่ใช้กับเด็กมีขนาดไม่พอเหมาะ	14	42.42
ห้องน้ำไม่ได้อยู่ภายในตัวอาคารเรียน	17	51.52
ปัญหาเกี่ยวกับการนำแหล่งวิทยาการในห้องถิ่นไปใช้ในโรงเรียน		
มีปัญหา	12	17.65
ไม่มีปัญหา	56	82.35
มีปัญหาในเรื่อง	(N=12)	
ครูไม่ให้ความร่วมมือ	1	8.33
ครูบางคนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร	6	50.00
ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ	7	58.33

จากตารางที่ 11 พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการนำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ไปใช้จัดกิจกรรมในโรงเรียน ได้คำนึงถึงบรรยากาศในการเรียนรู้ ความสะอาด ความปลอดภัยและความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น มีห้องเรียน ห้องน้ำ – ห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ ร้อยละ 89.71 เท่ากัน ได้ใช้แหล่งวิทยากรจากภายนอกห้องถิ่นไปใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น พาคครูที่สอนระดับชั้นก่อนประถมศึกษาไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นต้นแบบ พาเด็กไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น ร้อยละ 86.76 รองลงมา คือ ใช้แหล่งวิทยากรภายในบริเวณโรงเรียน เช่น จัดกิจกรรมให้กับเด็กในห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา เป็นต้น ร้อยละ 79.41

แหล่งวิทยากรที่นำไปใช้จัดกิจกรรมในโรงเรียน ได้มาโดยให้ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาเป็นผู้จัดหาเอง ร้อยละ 79.41 และแหล่งวิทยากรที่ใช้ส่วนมากเป็นตัวบุคคล ร้อยละ 85.29 รองลงมา คือ วัสดุอุปกรณ์ ร้อยละ 83.82

สำหรับปัญหาในการจัดอาคารสถานที่และการใช้แหล่งวิทยากรในห้องถิ่น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.47 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียมอาคารเรียนสำหรับเด็ก ระดับก่อนประถมศึกษา ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามีนั้น เป็นปัญหาเกี่ยวกับห้องน้ำ ไม่ได้อยู่ภายในตัวอาคารเรียน ร้อยละ 51.52 และผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.35 เห็นว่า ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการนำแหล่งวิทยากรในห้องถิ่นไปใช้ในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนที่เห็นว่ามีปัญหานั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ ร้อยละ 58.33

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการนิเทศและติดตามผล
การใช้หลักสูตร

การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
	N=68	
การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา		
พุทธศักราช 2540 ในโรงเรียน		
มีการนิเทศ	66	97.06
ไม่มีการนิเทศ	2	2.94
ดำเนินการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรโดย (N=66)		
สังเกตการสอนและซักถามปัญหาของครู พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ	51	77.27
ประชุมครูผู้สอนเด็กระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อสอบถามปัญหา		
ต่าง ๆ หรือสนทนาเกี่ยวกับปัญหาที่พบ	58	87.88
ให้ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หรือผู้ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับ		
หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 มาเป็น		
ผู้ดำเนินงานด้านการนิเทศ	34	51.52
ให้ครูบันทึกการสอนของตนเองลงในแบบรายงานทุกครั้ง	38	57.58
ให้ครูรายงานผลการสอนของตนเองด้วยวาจา	21	31.82
ประเมินพัฒนาการของเด็ก	56	84.85
สอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กที่แสดงออก	38	57.58
ดำเนินการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา		
พุทธศักราช 2540 ของครูในด้าน		
การเขียนแผนการจัดประสบการณ์	59	86.76
การจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม	56	82.35
การทำงานธุรการในห้องเรียน	47	69.12
การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน	64	94.12
การดูแลงานของเด็ก	65	95.59

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
	N=68	
ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร		
ก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540		
ผู้บริหารโรงเรียน	35	51.47
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ	54	79.41
หัวหน้างานอนุบาล หรือหัวหน้าสายชั้นอนุบาล	55	80.88
คณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้น	19	27.94
ศึกษานิเทศก์	13	19.12
อื่น ๆ - ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาเป็นผู้นิเทศกันเอง	1	1.47
ระยะเวลาที่ใช้ในการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร		
ก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540		
1 ครั้ง / สัปดาห์	8	11.76
2 ครั้ง / เดือน	13	19.12
4 ครั้ง / ภาคเรียน	29	42.65
8 ครั้ง / ปีการศึกษา	2	2.94
อื่น ๆ - 1 ครั้ง / ภาคเรียน	5	7.35
- ทุกครั้งที่มีโอกาส	8	11.76

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
	N=68	
เอกสารและคู่มือประกอบการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 จัดหามาจาก		
ศึกษาจากคู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี) ของกรมวิชาการ และจัดทำขึ้นเอง	53	77.94
ขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์เป็นผู้จัดทำให้	14	20.59
ใช้รูปแบบการนิเทศของสำนักงานการประถมศึกษา		
กรุงเทพมหานคร	36	52.94
ใช้รูปแบบการนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการ		
การประถมศึกษาแห่งชาติ	25	36.76
อื่น ๆ - ใช้รูปแบบการนิเทศที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้น	8	11.76
ปัญหาการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540		
มีปัญหา	25	36.76
ไม่มีปัญหา	43	63.24
มีปัญหาในเรื่อง (N=25)		
ผู้นิเทศขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรมาใช้	6	24.00
ไม่มีแบบฟอร์มการนิเทศที่ชัดเจน	8	32.00
การนิเทศและติดตามผลทำได้ไม่ต่อเนื่อง	13	52.00
จำนวนครั้งของการนิเทศยังทำได้ค่อนข้างน้อย	18	72.00
ไม่มีเอกสารคู่มือการนิเทศให้ศึกษา	5	20.00
ขาดผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนิเทศ	9	36.00

จากตารางที่ 12 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ร้อยละ 97.06 ซึ่งโรงเรียนดำเนินการนิเทศและติดตามผล การใช้หลักสูตรโดยประชุมครูผู้สอนเด็กระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อสอบถามปัญหาต่าง ๆ หรือ สันทนาเกี่ยวกับปัญหาที่พบ ร้อยละ 87.88 รองลงมา โดยประเมินพัฒนาการของเด็ก ร้อยละ 84.85 และดำเนินการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรของครูในด้านการดูแลงานของเด็ก ร้อยละ 95.59 และการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ร้อยละ 94.12

ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร คือ หัวหน้างานอนุบาล หรือหัวหน้าสายชั้นอนุบาล ร้อยละ 80.88 รองลงมา คือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิชาการ ร้อยละ 79.41 ใช้ระยะเวลาในการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร จำนวน 4 ครั้ง / ภาคเรียน ร้อยละ 42.65

เอกสารและคู่มือประกอบการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรจัดทำมาจากการศึกษา จากคู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี) ของกรมวิชาการและจัดทำ ขึ้นเอง ร้อยละ 77.94 ในขณะที่ร้อยละ 52.94 ใช้รูปแบบการนิเทศของสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ส่วนการใช้รูปแบบการนิเทศที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้นมีน้อยที่สุด ร้อยละ 11.76

สำหรับปัญหาในการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.24 ไม่มีปัญหา ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามีนั้น เป็นปัญหาในเรื่อง ของจำนวนครั้งของการนิเทศยังทำได้ค่อนข้างน้อย ร้อยละ 72.00

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

การประชาสัมพันธ์หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
	N=68	
การดำเนินการชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรก่อนประถมศึกษา		
พุทธศักราช 2540 ให้ผู้ปกครองทราบ		
ดำเนินการ	66	97.06
ไม่ดำเนินการ	2	2.94
ดำเนินการในเรื่อง	(N=66)	
ความเป็นมาของหลักสูตร	32	48.48
พัฒนาการของเด็ก (อายุ 3 – 6 ปี)	49	74.24
หลักการของหลักสูตร	40	60.61
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	48	72.73
แนวทางการจัดประสบการณ์	61	92.42
เนื้อหาของหลักสูตร (ประสบการณ์สำคัญ, เนื้อหาและแนวคิด)	39	59.09
กิจกรรมประจำวัน	59	89.39
การประเมินพัฒนาการของเด็ก	52	78.79
อื่น ๆ - จิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้	1	1.52
วิธีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540		
ประชุมชี้แจงคณะกรรมการเกี่ยวกับการนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียน	56	82.35
จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร	58	85.29
จัดทำเอกสารแนะนำหลักสูตร	35	51.47
จัดทำป้ายนิเทศภายในโรงเรียน	31	45.59
เผยแพร่ทางสื่อมวลชน	6	8.82

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การประชาสัมพันธ์หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
	N=68	
ผู้รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรก่อนประถมศึกษา		
พุทธศักราช 2540		
ผู้บริหารโรงเรียน	43	63.24
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ	47	69.12
หัวหน้างานอนุบาล หรือหัวหน้าสายชั้นอนุบาล	53	77.94
ครูประจำชั้น	41	60.29
ครูฝ่ายสัมพันธ์ชุมชน	17	25.00
ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียมการประชาสัมพันธ์หลักสูตร		
มีปัญหา	15	22.06
ไม่มีปัญหา	53	77.94
มีปัญหาในเรื่อง	(N=15)	
ขาดงบประมาณในการจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์หลักสูตร	10	66.67
ไม่มีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์หลักสูตร	12	80.00
บุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ	1	6.67
อื่น ๆ - เวลาในการจัดเตรียมการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ค่อนข้างจำกัด	1	6.67
ปัญหาการให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตรก่อนประถมศึกษา		
พุทธศักราช 2540		
มีปัญหา	26	38.24
ไม่มีปัญหา	42	61.76
มีปัญหาในเรื่อง	(N=26)	
ผู้ปกครองไม่สนใจที่จะศึกษาหลักสูตร	16	61.54
ผู้ปกครองไม่สนใจเอกสารที่แจก	15	57.69
ผู้ปกครองส่วนหนึ่งอ่านหนังสือไม่ออก	13	50.00

จากตารางที่ 13 พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินการที่แจ่มเกี่ยวกับหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ให้ผู้ปกครองทราบ ร้อยละ 97.06 เรื่องที่ดำเนินการที่แจ่ม คือ แนวทางการจัด ประสพการณ์ ร้อยละ 92.42 กิจกรรมประจำวัน ร้อยละ 89.39 และการประเมินพัฒนาการของเด็ก ร้อยละ 78.79 ตามลำดับ ส่วนเรื่องเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้ มีการที่แจ่มเป็น ส่วนน้อย ร้อยละ 1.52

วิธีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ร้อยละ 85.29 จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อที่แจ่มเกี่ยวกับ หลักสูตร ร่องลงมา คือ ร้อยละ 82.35 ประชุมที่แจ่มคณะครูเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ใน โรงเรียน โดยหัวหน้างานอนุบาลหรือหัวหน้าสายชั้นอนุบาลเป็นผู้รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์ หลักสูตร ร้อยละ 77.94

สำหรับปัญหาในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.94 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียมการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ส่วนปัญหาที่ผู้บริหาร โรงเรียนเห็นว่ามีนั้น เป็นปัญหาในเรื่องของการไม่มีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ หลักสูตร ร้อยละ 80.00 และผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.76 เห็นว่าไม่มีปัญหาในการให้ ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ผู้บริหารโรงเรียนที่เห็นว่ามีปัญหานั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้ปกครองไม่สนใจที่จะศึกษาหลักสูตร ร้อยละ 61.54

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
N=68		
ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร		
ครูที่สอนในระดับชั้นก่อนประถมศึกษาขาดประสบการณ์ในการสอน เพราะเป็นลูกจ้างชั่วคราว ทำให้ไม่สามารถที่จะศึกษาหลักสูตรได้อย่างเข้าใจและนำมาใช้จัดกิจกรรมให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ ซึ่งแนวทางแก้ไขควรส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและดำเนินการนิเทศการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ	3	4.41
ศึกษานิเทศก์ไม่ให้ความสำคัญในการติดตามผลการใช้หลักสูตร หรือให้ความช่วยเหลือครูระดับก่อนประถมศึกษาเท่าที่ควร ควรจัดให้มีศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ความเข้าใจทางด้านเด็กระดับก่อนประถมศึกษาโดยตรง	1	1.47

จากตารางที่ 14 พบว่า ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร ร้อยละ 4.41 เป็นเรื่องของครูที่สอนในระดับชั้นก่อนประถมศึกษาขาดประสบการณ์ในการสอน ซึ่งแนวทางแก้ไขควรส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและดำเนินการนิเทศการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ และร้อยละ 1.47 เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ไม่ให้ความสำคัญในการติดตามผลการใช้หลักสูตร หรือให้ความช่วยเหลือครูระดับก่อนประถมศึกษาเท่าที่ควร ควรจัดให้มีศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ความเข้าใจทางด้านเด็กระดับก่อนประถมศึกษาโดยตรง

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบ

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
	N=193	
เพศ		
ชาย	1	0.52
หญิง	192	99.48
อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	12	6.22
26 – 30 ปี	21	10.88
31 – 35 ปี	11	5.70
36 – 40 ปี	16	8.29
41 – 45 ปี	50	25.91
46 – 50 ปี	51	26.42
51 – 55 ปี	21	10.88
56 – 60 ปี	11	5.70
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	5.18
ปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย	41	21.24
ปริญญาตรี สาขาอื่น ๆ	133	68.91
ปริญญาโท สาขาการศึกษาปฐมวัย	6	3.12
ปริญญาโท สาขาอื่น ๆ	3	1.55

ตารางที่ 15 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
	N=193	
ประสบการณ์ในการสอนระดับชั้นก่อนประถมศึกษา		
ต่ำกว่า 5 ปี	62	32.12
6 – 10 ปี	60	31.09
11 – 15 ปี	12	6.22
15 ปีขึ้นไป	59	30.57
หน้าที่ที่ได้รับผิดชอบในระดับชั้นก่อนประถมศึกษา		
เป็นครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา	193	100.00
เป็นครูพิเศษ	10	0.52
เป็นหัวหน้างานอนุบาล หรือหัวหน้าสายชั้นอนุบาล	40	20.73
เป็นผู้นิเทศก์ครูผู้สอนในด้านการจัดประสบการณ์ระดับ ก่อนประถมศึกษา	10	0.52
เป็นครูต้นแบบตามที่ สกศ. แต่งตั้ง	-	-
อื่น ๆ - เป็นครูแกนนำระดับก่อนประถมศึกษา	20	10.36
- เป็นอาจารย์พี่เลี้ยงให้คำปรึกษาแนะนำและให้ ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแก่นักศึกษาฝึกสอน ที่มาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นทดลองสอนและ ชั้นฝึกเต็มรูป	12	6.22

จากตารางที่ 15 พบว่า ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 99.48 มีอายุระหว่าง 46 - 50 ปี ร้อยละ 26.42 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 41 – 45 ปี ร้อยละ 25.91 มีวุฒิปริญญาตรี สาขาอื่น ๆ ร้อยละ 68.91 และร้อยละ 21.24 มีวุฒิปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มีประสบการณ์ในการสอนระดับชั้นก่อนประถมศึกษาต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 32.12 ซึ่งหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบในระดับชั้นก่อนประถมศึกษา เป็นครูประจำชั้น ร้อยละ 100.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร
และปัญหาในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกตามการใช้
เอกสารหลักสูตร

การใช้เอกสารหลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
	N=193	
เอกสารหลักสูตรได้รับมาโดยวิธี		
โรงเรียนจัดมาให้	157	81.35
กรมวิชาการจัดส่งมาให้โดยตรง	46	23.83
ดำเนินการจัดหาเอง	51	26.42
อื่น ๆ - หัวหน้าสายชั้นอนุบาลเป็นผู้จัดมาให้	1	0.52
- ได้รับเอกสารหลักสูตรมาจากการเข้าอบรม	6	3.11
เมื่อได้รับเอกสารหลักสูตรมาเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการโดย		
ศึกษาให้เข้าใจและนำไปใช้เป็นแนวทางประกอบ		
การจัดกิจกรรม	181	93.78
จัดเก็บเอกสารให้เรียบร้อย เมื่อต้องการใช้ จึงนำออกมาศึกษา	45	23.32
เก็บใส่ตู้ไว้ โดยไม่สนใจที่จะนำออกมาศึกษา	-	-
เอกสารประกอบหลักสูตรที่นำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรม		
หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ของกรมวิชาการ	156	80.83
คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี)		
ของกรมวิชาการ	135	69.95
แผนการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ ของ สปช.	33	17.10
แผนการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ (เล่ม 1 และเล่ม 2)		
ของ สปช.	23	11.92
แผนการจัดประสบการณ์อนุบาล 3 ขวบ (เล่ม 1 และเล่ม 2)		
ของ สช.	23	11.92
แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และปีที่ 2		
(เล่ม 1 และเล่ม 2) ของ สปช.	50	25.91

ตารางที่ 16 (ต่อ)

การใช้เอกสารหลักสูตร	จำนวน N=193	ร้อยละ
แนวการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนระดับ ก่อนประถมศึกษา ของ สปช.	107	55.44
คู่มือสื่อและเครื่องเล่นสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ของ สปช.	84	43.52
คู่มือครู เกมการศึกษาตามหน่วยการเรียนรู้ ของ สปช.	126	65.28
คู่มือการจัดกิจกรรมเกมและการเล่นสำหรับเด็กระดับ ก่อนประถมศึกษา ของ สปช.	100	51.81
คู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ของ สปช.	131	67.88
อื่น ๆ - เอกสารทุกอย่างที่เกี่ยวกับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา	28	14.51
จุดประสงค์ในการนำเอกสารหลักสูตรไปใช้		
เป็นแนวในการวิเคราะห์หลักสูตร	94	48.70
เขียนแผนการจัดประสบการณ์	156	80.83
ศึกษาเทคนิคและวิธีการจัดกิจกรรม	134	69.43
เลือกประสบการณ์สำคัญให้สอดคล้องกับเนื้อหาและแนวคิด ที่จะสอน	130	67.36
จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา	172	89.12
จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	98	50.78
เลือกสื่อการเรียนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม	114	59.07
อื่น ๆ - เลือกกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก	4	2.07

ตารางที่ 16 (ต่อ)

การใช้เอกสารหลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
	N=193	
ปัญหาเกี่ยวกับการนำเอกสารประกอบหลักสูตรก่อนประถมศึกษา		
พุทธศักราช 2540 ไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรม		
มีปัญหา	84	43.52
ไม่มีปัญหา	109	56.48
มีปัญหาในเรื่อง (N=84)		
ศึกษาเอกสารแล้วไม่เข้าใจอย่างชัดเจน	44	52.38
ไม่มีผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ	22	26.19
ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการใช้	6	7.14
ไม่สามารถวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อนำไปสู่การจัดกิจกรรมได้	28	33.33
ไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการใช้เอกสารหลักสูตร	32	38.10

จากตารางที่ 16 พบว่า เอกสารหลักสูตรส่วนใหญ่ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาได้รับมาโดย โรงเรียนจัดมาให้ ร้อยละ 81.35 รองลงมา คือ ดำเนินการจัดหาเอง ร้อยละ 26.42 ซึ่งเมื่อได้รับเอกสารหลักสูตรมาเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการโดยศึกษาให้เข้าใจและนำไปใช้เป็นแนวทางประกอบการจัดกิจกรรม ร้อยละ 93.78

เอกสารหลักสูตรที่นำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมมากที่สุด ได้แก่ หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ของกรมวิชาการ ร้อยละ 80.83 รองลงมา คือ คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6ปี) ของกรมวิชาการ ร้อยละ 69.95 และคู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ของ สปช. ร้อยละ 67.88 ตามลำดับ มีจุดประสงค์ในการนำเอกสารหลักสูตรไปใช้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ร้อยละ 89.12 รองลงมา คือ ใช้เขียนแผนการจัดประสบการณ์ ร้อยละ 80.83

สำหรับปัญหาในการใช้เอกสารหลักสูตร พบว่า ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.48 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการนำเอกสารประกอบหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรม ส่วนปัญหาที่ครูประจำชั้นระดับก่อนประถม

ศึกษาเห็นว่ามีนั้น เป็นปัญหาในเรื่องของการศึกษาเอกสารหลักสูตรแล้วไม่เข้าใจอย่างชัดเจน ร้อยละ 52.38

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกตาม การเตรียมการจัดกิจกรรม

การเตรียมการจัดกิจกรรม	จำนวน N=193	ร้อยละ
การเตรียมตัวก่อนการจัดกิจกรรม		
วางแผนและจัดเตรียมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก	175	90.67
ศึกษาคู่่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี) ให้เข้าใจ	125	64.77
ศึกษาความแตกต่างของเด็กเป็นรายบุคคล	126	65.28
จัดเตรียมห้องเรียน	133	68.91
จัดเตรียมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบ การจัดกิจกรรม	174	90.16
อื่น ๆ - เด็กและครูช่วยกันเลือกหัวข้อเรื่องที่จะเรียน	2	1.04
หลักการในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษา		
กิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ	179	92.75
กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งกิจกรรมที่ให้เด็กทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่	165	85.49
กิจกรรมที่จัดควรมีความสมดุล คือ ให้มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียน และนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสงบ ฯลฯ	151	78.24
ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมควรมีความเหมาะสมกับวัย	163	84.46
กิจกรรมที่จัดควรเน้นให้มีสื่อของจริงให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาส ปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ และผู้ใหญ่	163	84.46

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การเตรียมการจัดกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
	N=193	
หลักการในการเลือกเนื้อหาและแนวคิด ประสบการณ์สำคัญ		
สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา		
เรียงเนื้อหาประสบการณ์จากง่ายไปยาก	124	64.25
เรียงเนื้อหาประสบการณ์จากเรื่องใกล้ตัวเด็กไปสู่เรื่องไกลตัวเด็ก	159	82.38
เลือกตามความต้องการและความสนใจของเด็ก	182	94.30
เลือกตามความต้องการและความสนใจของครู	23	11.92
เลือกตามสภาพฤดูกาลและการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น	124	64.25
คำนึงถึงพัฒนาการของเด็ก	154	79.79
คำนึงถึงประสบการณ์เดิมของเด็ก	122	63.21
อื่น ๆ - เลือกตามความต้องการและความสนใจของเด็กและ ครูร่วมกัน	2	1.04
วิธีการจัดเตรียมหรือสำรวจแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น		
แบบสอบถาม	76	39.38
แบบสำรวจ	33	17.10
สัมภาษณ์	111	57.51
ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองหรือบุคคลในท้องถิ่น	166	86.01
ปัญหาเกี่ยวกับการนำแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นไปใช้ประกอบ การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร		
มีปัญหา	87	45.08
ไม่มีปัญหา	106	54.92
มีปัญหาในเรื่อง	(N=87)	
ผู้ปกครองหรือบุคคลในท้องถิ่นไม่ให้ความร่วมมือ	21	24.14
ไม่คุ้นเคยกับท้องถิ่น	39	44.83
แหล่งวิทยาการในท้องถิ่นหายาก	58	66.67
ศึกษาหลักสูตรแล้วยังไม่เข้าใจ จึงไม่สามารถนำ แหล่งวิทยาการในท้องถิ่นไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมได้	17	19.54

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การเตรียมการจัดกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
	N=193	
ปัญหาในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์		
มีปัญหา	50	25.91
ไม่มีปัญหา	143	74.09
มีปัญหาในเรื่อง		
(N=50)		
ไม่ทราบว่าจะเขียนแผนการจัดประสบการณ์อย่างไรให้		
สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กและบรรลุตามเป้าหมาย		
ที่หลักสูตรกำหนดไว้	40	80.00
ไม่เข้าใจวิธีเขียนแผนการจัดประสบการณ์	21	42.00
วิเคราะห์เนื้อหาและแนวคิด ประสบการณ์สำคัญที่จะนำไป		
จัดกิจกรรมให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษาไม่เป็น จึงไม่		
สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ได้	17	34.00

จากตารางที่ 17 พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรม ครูผู้สอนระดับชั้นก่อนประถมศึกษา มีการเตรียมตัววางแผนและจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ร้อยละ 90.67 รองลงมา คือ การจัดเตรียมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม ร้อยละ 90.16 โดยยึดหลักการในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษา คือ กิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็ก เป็นสำคัญ ร้อยละ 92.75 และต้องเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ได้ ร้อยละ 85.49

หลักการในการเลือกเนื้อหาและแนวคิด ประสบการณ์สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา จะเลือกตามความต้องการและความสนใจของเด็ก ร้อยละ 94.30 รองลงมา คือ เรียงเนื้อหา ประสบการณ์จากเรื่องใกล้ตัวเด็กไปสู่เรื่องไกลตัวเด็ก ร้อยละ 82.38

วิธีการจัดเตรียมหรือสำรวจแหล่งวิทยาการในห้องถิ่น โดยขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง หรือบุคคลในห้องถิ่น ร้อยละ 86.01 รองลงมา คือ การสัมภาษณ์ ร้อยละ 57.51

สำหรับปัญหาในการเตรียมการจัดกิจกรรม พบว่า ร้อยละ 54.92 ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่ ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการนำแหล่งวิทยาการในห้องถิ่นมาใช้ประกอบ

การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ส่วนปัญหาที่ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาเห็นว่า มีนั้น เป็น ปัญหาในเรื่องของแหล่งวิทยาการในห้องเรียนหายาก ร้อยละ 66.67 และครูประจำชั้นระดับ ก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.09 เห็นว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัด ประสบการณ์ ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาที่เห็นว่า มีปัญหานั้น เป็นปัญหาที่ไม่ทราบว่า จะเขียนแผนการจัดประสบการณ์อย่างไรให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กและบรรลุตาม เป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ ร้อยละ 80.00

ตารางที่ 18 จำนวนและค่าร้อยละของครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกตามการจัด กิจกรรมตามหลักสูตร

การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
	N=193	
กิจกรรมประจำวันที่จัดให้กับเด็กในแต่ละวัน ครอบคลุมถึง		
การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่	189	97.93
การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก	193	100.00
การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ	190	98.45
การส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ทางด้านสังคม	181	93.78
การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	191	98.96
การพัฒนาการคิด	181	93.78
การส่งเสริมการเลือกและตัดสินใจ	174	90.16
การส่งเสริมลักษณะนิสัยและการดำเนินชีวิตประจำวัน	182	94.30
อื่น ๆ - พัฒนาการด้านภาษา	1	0.52
- การส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรมและจริยธรรม	4	2.07
ประสบการณ์สำคัญที่นำไปใช้จัดกิจกรรม		
การสื่อสารความคิดที่เป็นการกระทำ	151	78.24
การใช้ภาษา	169	87.56
การเรียนรู้ทางสังคม	161	83.42
การเคลื่อนไหว	181	93.78
ดนตรี	163	84.45

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร	จำนวน N=193	ร้อยละ
การจำแนกและการเปรียบเทียบ	157	81.35
จำนวน	151	78.24
มิติสัมพันธ์	127	65.80
เวลา	128	66.32
เนื้อหาและแนวคิดที่นำไปใช้จัดกิจกรรม		
ตัวเรา	184	95.34
ครอบครัว	175	90.67
โรงเรียนของฉัน	178	92.23
บุคคลต่าง ๆ	165	85.49
วันสำคัญ	180	93.26
ธรรมชาติรอบตัว	181	93.78
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	172	89.12
การคมนาคมและการสื่อสาร	166	86.01
สิ่งต่าง ๆ รอบตัว	172	89.12
อื่น ๆ - เนื้อหาที่เด็กสนใจ สอดคล้องกับประสบการณ์เดิมในชีวิตประจำวันของเด็ก	7	3.63
ลักษณะการจัดกิจกรรม		
แยกสอนเป็นรายวิชา	9	4.66
กำหนดกิจกรรมให้เด็กทำตามที่ครูต้องการ	11	5.70
ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง	193	100.00

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร	จำนวน N=193	ร้อยละ
การนำแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรม		
นำไปเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมบางกิจกรรม	175	90.67
นำไปเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม	11	5.70
ไม่มีการนำแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นไปใช้ประกอบ การจัดกิจกรรม	13	6.74
วิธีการสอนที่นำไปใช้จัดกิจกรรมให้กับเด็ก		
สนทนา พูดคุย	190	98.45
อภิปราย	123	63.73
สาธิต	173	89.64
การสำรวจ	146	75.65
ทดลองหรือปฏิบัติ	178	92.23
การจัดศูนย์การเรียนรู้	110	56.99
ทัศนศึกษา	158	81.87
บทบาทสมมติ	174	90.16
เล่นเกม	183	94.82
การใช้คำถาม	175	90.67
กิจกรรมหลักที่จัดให้กับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา		
กิจกรรมเสรี	193	100.00
กิจกรรมสร้างสรรค์	189	97.93
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	187	96.89
กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมวงกลม)	186	96.37
กิจกรรมกลางแจ้ง	193	100.00
เกมการศึกษา	177	91.71

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร	จำนวน N=193	ร้อยละ
มุมประสบการณ์หรือมุมเล่นที่จัดไว้ในห้องเรียน		
มุมบ้าน	188	97.41
มุมหมอ	165	85.49
มุมร้านค้า	97	50.26
มุมบล็อก	193	100.00
มุมหนังสือ	193	100.00
มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติศึกษา	169	87.56
มุมดนตรี	182	94.30
อื่น ๆ - มุมศิลปะ	7	3.63
- มุมช่างไม้	2	1.04
- มุมเครื่องเล่นสัมผัส	9	4.66
- มุมพลาสติกสร้างสรรค์	11	5.70
- มุมนิทรรศการตามหน่วยการเรียนรู้	11	5.70
ปัญหาเกี่ยวกับการนำเนื้อหาและแนวคิด ประสบการณ์สำคัญจาก หลักสูตรไปจัดกิจกรรม		
มีปัญหา	62	32.12
ไม่มีปัญหา	131	67.88
มีปัญหาในเรื่อง	(N=62)	
เนื้อหากว้างเกินไป	37	59.68
ได้รับการอบรมในเรื่องดังกล่าวมาแล้ว แต่ไม่สามารถนำไป จัดกิจกรรมได้	22	35.48
ใช้ไม่เป็น เนื่องจากไม่ได้รับการอบรม	15	24.19

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
	N=193	
ปัญหาในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับตาราง กิจกรรมประจำวันของ สปช.		
มีปัญหา	49	25.39
ไม่มีปัญหา	144	74.61
มีปัญหาในเรื่อง	(N=49)	
กิจกรรมในตารางกิจกรรมประจำวันของ สปช. มีมาก		
ไม่สามารถจัดได้ครบทุกกิจกรรม	13	26.53
ต้องเตรียมสื่อการสอนมาก	15	30.61
เด็กแต่ละคนในห้องมีความแตกต่างกัน ทำให้จัดไม่ได้	12	24.49
ขนาดของห้องเรียนไม่เหมาะสมที่จะจัดกิจกรรมได้ทุกประเภท	19	38.78
ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ทั้ง 4 ด้าน		
มีปัญหา	35	18.13
ไม่มีปัญหา	158	81.87
มีปัญหาในเรื่อง	(N=35)	
เลือกกิจกรรมจัดให้เด็กได้ไม่ครบทุกด้าน	23	65.71
กิจกรรมที่นำไปจัดให้กับเด็ก ไม่มีความหลากหลาย	17	48.57
ไม่เข้าใจวิธีการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก	5	14.29

จากตารางที่ 18 พบว่า กิจกรรมประจำวันที่ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา จัดให้กับเด็กในแต่ละวัน ส่วนใหญ่ครอบคลุมถึงการพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก ร้อยละ 100.00 รองลงมา คือ การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ร้อยละ 98.96 และการพัฒนาอารมณ์ จิตใจ ร้อยละ 98.45 ตามลำดับ

ประสบการณ์สำคัญที่นำมาใช้จัดกิจกรรมให้แก่เด็ก ได้แก่ การเคลื่อนไหว ร้อยละ 93.78 รองลงมา คือ การใช้ภาษา ร้อยละ 87.56 เนื้อหาและแนวคิดส่วนมากเกี่ยวกับเรื่อง ตัวเรา

ร้อยละ 95.34 รองลงมา คือ ธรรมชาติรอบตัว ร้อยละ 93.78 และวันสำคัญ ร้อยละ 93.26 มีลักษณะการจัดกิจกรรมโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ร้อยละ 100.00

มีการนำแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นไปเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมบางกิจกรรม ร้อยละ 90.67 ซึ่งใช้วิธีการสอนแบบสนทนา พูดคุย ร้อยละ 98.45 รองลงมา เป็นวิธีการสอนโดยการเล่นเกม ร้อยละ 94.82 กิจกรรมหลักที่จัดให้กับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา คือ กิจกรรมเสรีและกิจกรรมกลางแจ้ง ร้อยละ 100.00 เท่ากัน กิจกรรมที่จัดให้กับเด็กรองลงมา คือ กิจกรรมสร้างสรรค์ ร้อยละ 97.93 และกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ร้อยละ 96.89 ตามลำดับ มุมประสบการณ์หรือมุมเล่นที่จัดไว้ในห้องเรียนส่วนมาก ร้อยละ 100.00 เป็นมุมบล็อกและมุมหนังสือ

สำหรับปัญหาในการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา ส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.88 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการนำเนื้อหาและแนวคิด ประสบการณ์สำคัญจากหลักสูตรมาจัดกิจกรรม ส่วนปัญหาที่ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาเห็นว่ามีนั้น เป็นปัญหาในเรื่องของเนื้อหาของหลักสูตรกว้างเกินไป ร้อยละ 59.68 ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา ส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.61 เห็นว่าไม่มีปัญหาในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับตารางกิจกรรมประจำวันของ สปช. ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาที่เห็นว่ามีปัญหานั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับขนาดของห้องเรียนไม่เหมาะสมที่จะจัดกิจกรรมได้ทุกประเภท ร้อยละ 38.78

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 81.87 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ส่วนปัญหาที่ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาเห็นว่ามีนั้น เป็นปัญหาในเรื่องของการเลือกกิจกรรมจัดให้เด็กได้ไม่ครบทุกด้าน ร้อยละ 65.71

ตารางที่ 19 จำนวนและค่าร้อยละของครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกตามการใช้สื่อ
 เครื่องเล่นและวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม

การใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
	N=193	
หลักการจัดเตรียมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบ การจัดกิจกรรม		
จัดเตรียมให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย	180	93.26
มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเด็ก	131	67.88
ซ่อมแซมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุด เสียหาย ให้พร้อมที่จะใช้งานได้	148	76.68
จัดเตรียมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ไว้ให้พร้อมที่จะ สามารถนำไปใช้ได้ทันที	166	86.01
อื่น ๆ - จัดเตรียมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ให้มี ความหลากหลายและมีความปลอดภัยต่อเด็ก	2	1.04
การเตรียมพร้อมก่อนการใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม		
ศึกษาจุดมุ่งหมายและวางแผนว่าจะจัดกิจกรรมอะไรบ้าง	158	81.87
เตรียมจัดหาสื่อและศึกษาวิธีการใช้สื่อ	160	82.90
จัดเตรียมสื่อและวัสดุอื่น ๆ ที่จะต้องใช้ร่วมกัน	159	82.38
ทดลองใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง	153	79.27
การเลือกใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา		
ใช้สื่อที่เป็นของจริง สื่อธรรมชาติ	185	95.85
ใช้สื่อที่เป็นของจำลอง	156	80.83
ใช้สื่อที่มีสีสันดึงดูดความสนใจของเด็ก	131	67.88
ใช้สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก	173	89.64
ใช้สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก	177	91.71
ใช้สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้าน	151	78.24
ใช้สื่อที่หาง่ายในท้องถิ่นและประหยัด	165	85.49

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
	N=193	
ลักษณะการจัดสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียน		
จัดวางไว้อย่างเป็นระเบียบตามมุมประสบการณ์ หรือ มุมเล่นต่าง ๆ	187	96.89
จัดวางไว้มุมใดมุมหนึ่งของห้องเรียน	39	20.21
เก็บสื่อทั้งหมดไว้ในตู้ เมื่อต้องการใช้จึงนำออกมา	19	9.84
อื่น ๆ - เก็บสื่อบางส่วนไว้ในตู้ เมื่อต้องการใช้จึงนำออกมาใช้ให้ตรงกับหน่วยการเรียนรู้	2	1.04
- จัดวางสื่อให้เด็กสามารถหยิบใช้ได้ด้วยตนเอง	1	0.52
การดำเนินการเก็บรักษาและซ่อมแซมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์		
เก็บสื่อไว้ให้เป็นระเบียบ และเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะประเภทของสื่อ	132	68.39
ฝึกให้เด็กหยิบสื่อออกมาใช้ได้เอง และเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย	168	87.05
ฝึกให้เด็กรู้ความหมายของรูปภาพ หรือสีที่เป็นสัญลักษณ์แทนหมวดหมู่ประเภทของสื่อ เพื่อเด็กจะได้เก็บเข้าที่ได้ถูกต้อง	98	50.78
ตรวจสอบสื่อหลังจากที่ใช้แล้วทุกครั้ง ว่ามีสภาพสมบูรณ์ จำนวนครบถ้วนหรือไม่	131	67.88
ซ่อมแซมสื่อที่ชำรุดและหาชิ้นส่วนของสื่อที่ขาดหายไปมาเติมให้ครบชุด	158	81.87
ไม่มีการดำเนินการ เมื่อสื่อชำรุด หาสื่อชิ้นใหม่มาแทน	6	3.11

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
	N=193	
การดำเนินการพัฒนาการใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม		
ปรับปรุงสื่อที่ใช้ให้ทันสมัย เข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก		
ไม่ซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับวัยของเด็ก	159	82.38
รักษาความสะอาดของสื่อให้ดูใหม่อยู่เสมอ จัดเก็บไว้เป็นหมวดหมู่และวางเป็นระเบียบ หยิบใช้ได้ง่าย	147	76.17
เขียนคู่มือการใช้สื่อที่ได้ผลิตขึ้น เพื่อสะดวกต่อครูคนอื่นในการหยิบไปใช้	35	18.13
สร้างสื่อที่สร้างสรรค์ ใช้ได้หลากหลายวิธี	87	45.08
ปัญหาเกี่ยวกับการนำสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรม		
มีปัญหา	65	33.68
ไม่มีปัญหา	128	66.32
มีปัญหาในเรื่อง	(N=65)	
ไม่เข้าใจวิธีการใช้	1	1.54
สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ มีขนาดไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก เช่น มีขนาดใหญ่เกินไป หรือมีขนาดเล็กไม่เหมาะสมกับเด็ก ยากต่อการหยิบยก เป็นต้น	10	15.38
มีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก	63	96.92

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
	N=193	
ปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ในห้องถิ่น ไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรม		
มีปัญหา	63	32.64
ไม่มีปัญหา	130	67.36
มีปัญหาในเรื่อง	(N=63)	
สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ในห้องถิ่นจัดหายาก	50	79.37
ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการจัดหา	20	31.75
ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ	10	15.87
ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บ หรือการบำรุงรักษา หรือการซ่อมแซม สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม		
มีปัญหา	70	36.27
ไม่มีปัญหา	123	63.73
มีปัญหาในเรื่อง	(N=70)	
เมื่อเด็กเล่นแล้ว ไม่เก็บเข้าที่เดิม ทำให้เกิดการสูญหาย	32	45.71
ไม่มีห้องจัดเก็บสื่อที่เป็นส่วนรวม	42	60.00
มีงานที่ต้องรับผิดชอบมาก จึงไม่มีเวลาในการซ่อมแซมสื่อ	24	34.29

จากตารางที่ 19 พบว่า ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา มีหลักการจัดเตรียมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม โดยจัดเตรียมให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย ร้อยละ 93.26 รองลงมา คือ ร้อยละ 86.01 จัดเตรียมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ไว้ให้พร้อมที่จะสามารถนำไปใช้ได้ทันที มีการเตรียมพร้อมก่อนการใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ คือ ร้อยละ 82.90 เตรียมจัดหาสื่อและศึกษาวิธีการใช้สื่อ

การเลือกใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ส่วนใหญ่ใช้สื่อที่เป็นของจริงหรือธรรมชาติ ร้อยละ 95.85 รองลงมา คือ ใช้สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก ร้อยละ 91.71 และใช้สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก ร้อยละ 89.64 ตามลำดับ ลักษณะการจัดสื่อ เครื่องเล่น

และวัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียน ร้อยละ 96.89 จัดวางไว้อย่างเป็นระเบียบตามมุมประสบการณ์หรือมุมเล่นต่าง ๆ

การดำเนินการเก็บรักษาและซ่อมแซมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ ส่วนมากฝึกให้เด็กหยิบสื่อออกมาใช้และเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย ร้อยละ 87.05 และจะซ่อมแซมสื่อที่ชำรุด แล้วหาชิ้นส่วนของสื่อที่ขาดหายไปมาเติมให้ครบชุด ร้อยละ 81.87 ในขณะที่ร้อยละ 3.11 ไม่มีการดำเนินการเก็บรักษาและซ่อมแซม เมื่อสื่อชำรุด จะหาสื่อชิ้นใหม่มาแทน และมีการดำเนินการพัฒนาการใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม คือ ปรับปรุงสื่อที่ใช้ให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อนเกินไปและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ร้อยละ 82.38

สำหรับปัญหาในการใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.32 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการนำสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรม ส่วนปัญหาที่ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาเห็นว่ามีนั้น เป็นปัญหาเรื่องของจำนวนสื่อมีไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก ร้อยละ 96.92 ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.36 เห็นว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ในห้องไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรม ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาที่เห็นว่ามีปัญหานั้น เป็นปัญหาเกี่ยวกับสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ในห้องที่จัดหายาก ร้อยละ 79.37

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.73 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บ หรือการบำรุงรักษา หรือการซ่อมแซมสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม ส่วนปัญหาที่ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาเห็นว่ามีนั้น เป็นปัญหาในเรื่องของการไม่มีห้องจัดเก็บสื่อที่เป็นส่วนรวม ร้อยละ 60.00

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกตาม
การประเมินพัฒนาการเด็ก

การประเมินพัฒนาการเด็ก	จำนวน	ร้อยละ
N=193		
การดำเนินการประเมินพัฒนาการของเด็ก		
ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน	179	92.75
ประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นบางด้าน เช่น ด้านสติปัญญา	13	6.74
ประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ	144	74.61
ประเมินพัฒนาการของเด็กทั้งห้องพร้อมๆ กัน	51	26.42
ประเมินพัฒนาการในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวัน	163	84.46
ประเมินพัฒนาการจากแฟ้มผลงาน (Portfolio) ของเด็ก เป็นรายบุคคล	149	77.20
ประเมินพัฒนาการจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก โดยใช้แบบทดสอบรูปภาพ	37	19.17
เอกสารที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก		
ระเบียบสะสม	193	100.00
แบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก	73	37.82
บัตรบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียน (สศ.3)	193	100.00
แบบบันทึกการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง	143	74.09
สมุดรายงานประจำตัวเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.01)	193	100.00
สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02)	193	100.00
แบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03)	193	100.00
วิธีที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก		
การสังเกตและการบันทึก	193	100.00
การสนทนา	180	93.26
การสัมภาษณ์	163	84.46
การทดสอบ	77	39.90
ดูจากแฟ้มผลงาน (Portfolio)	167	86.53

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การประเมินพัฒนาการเด็ก	จำนวน	ร้อยละ
	N=193	
รูปแบบที่ใช้รายงานผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก		
บันทึกลงในสมุดประจำตัวเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.01)	193	100.00
รายงานด้วยวาจา	88	45.60
รายงานทางโทรศัพท์	16	8.29
ป้ายติดประกาศ	9	4.66
จดหมายข่าว	32	16.58
เยี่ยมบ้าน	7	3.63
ประชุมผู้ปกครอง	66	34.20
เมื่อได้ผลจากการประเมินและสรุปพัฒนาการของเด็กแล้ว		
รายงานผลไปให้แก่		
ผู้บริหารโรงเรียน	193	100.00
หัวหน้างานอนุบาล หรือหัวหน้าสายชั้นอนุบาล	51	26.42
สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร	2	1.04
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	3	1.55
ผู้ปกครอง	193	100.00
ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็ก		
ผู้บริหารโรงเรียน	64	33.16
ครูนิเทศก์ในโรงเรียน	44	22.80
ศึกษานิเทศก์	11	5.70
ผู้ปกครอง	159	82.38
อื่น ๆ - เพื่อนครูที่สอนอยู่ในระดับก่อนประถมศึกษา	6	3.11
- ครูพี่เลี้ยงหรือนักศึกษาฝึกสอน	10	5.18

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การประเมินพัฒนาการเด็ก	จำนวน	ร้อยละ
	N=193	
ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำเครื่องมือประเมินพัฒนาการเด็ก		
มีปัญหา	61	31.61
ไม่มีปัญหา	132	68.39
มีปัญหาในเรื่อง (N=61)		
ขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ	38	62.30
มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็กไม่เพียงพอ	41	67.21
ขาดวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดทำ	22	36.07
ขาดงบประมาณ	20	32.79
ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็ก		
มีปัญหา	53	27.46
ไม่มีปัญหา	140	72.54
มีปัญหาในเรื่อง (N=53)		
ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย	14	26.42
ไม่มีเอกสารคู่มือเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็กให้ศึกษา	18	33.96
ไม่เข้าใจคำอธิบายที่เขียนอยู่ในเอกสารคู่มือเกี่ยวกับ การประเมินพัฒนาการเด็ก	13	24.53
ไม่มีการจัดอบรมเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาการเด็ก ทำให้ ไม่รู้วิธีการประเมินพัฒนาการของเด็กที่ถูกต้อง	24	45.28

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การประเมินพัฒนาการเด็ก	จำนวน	ร้อยละ
	N=193	
ปัญหาเกี่ยวกับการนำผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็ก		
มีปัญหา	79	40.93
ไม่มีปัญหา	114	59.07
มีปัญหาในเรื่อง		
	(N=79)	
ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือ	28	35.44
ไม่สามารถติดต่อผู้ปกครองได้	5	6.33
ผู้ปกครองไม่มีเวลาที่จะให้ข้อมูล	50	63.29
ผู้ปกครองไม่เข้าใจวิธีการประเมิน	52	65.82

จากตารางที่ 20 พบว่า ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนมากประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน ร้อยละ 92.75 รองลงมา คือ ประเมินพัฒนาการในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวัน ร้อยละ 84.46 และเอกสารที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก ร้อยละ 100.00 จะใช้ระเบียบสะสม บัตรบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียน (สศ.3) สมุดรายงานประจำตัวเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.01) สมุดบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02) และแบบบันทึกพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) โดยวิธีที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก คือ การสังเกตและการบันทึก ร้อยละ 100.00 รองลงมา คือ การสนทนา ร้อยละ 93.26 และดูจากแฟ้มผลงาน (Portfolio) ร้อยละ 86.53 ตามลำดับ

รูปแบบที่ใช้รายงานผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก ร้อยละ 100.00 บันทึกลงในสมุดประจำตัวเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.01) รองลงมา คือ การรายงานด้วยวาจา ร้อยละ 45.60

เมื่อได้ผลจากการประเมินและสรุปพัฒนาการของเด็กแล้ว รายงานผลไปให้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ปกครองรับทราบ ร้อยละ 100.00 โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็ก ร้อยละ 82.38

สำหรับปัญหาในการประเมินพัฒนาการเด็ก พบว่า ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา ส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.39 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำเครื่องมือประเมินพัฒนาการเด็ก ส่วนปัญหาที่ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาเห็นว่ามีนั้น เป็นปัญหาในเรื่องของครูมีความรู้ เกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็กไม่เพียงพอ ร้อยละ 67.21 ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา ส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.54 เห็นว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็ก ครูประจำชั้น ระดับก่อนประถมศึกษาที่เห็นว่ามีปัญหานั้น คือ ไม่มีการจัดอบรมเกี่ยวกับเรื่องการประเมิน พัฒนาการเด็ก ทำให้ไม่รู้วิธีการประเมินพัฒนาการของเด็กที่ถูกต้อง ร้อยละ 45.28

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.07 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการนำ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็ก ส่วนปัญหาที่ครูประจำชั้นระดับก่อน ประถมศึกษาเห็นว่ามีนั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้ปกครองไม่เข้าใจวิธีการประเมินพัฒนาการของเด็ก ร้อยละ 65.82

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับ การดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกตาม ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับ	จำนวน	ร้อยละ
การดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร	N=193	
ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร		
การจัดกิจกรรมตามหลักสูตรที่จัดการเรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็น ศูนย์กลาง ควรจัดเตรียมสถานที่ สื่อประกอบการจัดกิจกรรม ให้เพียงพอ และจำนวนเด็กไม่มากเกินไป เพื่อจัดกิจกรรม ได้ตรงจุดประสงค์ของหลักสูตร	6	3.12

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับ การดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร	จำนวน N=193	ร้อยละ
ผู้ที่ทำการนิเทศครูระดับก่อนประถมศึกษา ควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา และควร ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่ ครูจะได้นำไปใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นกว่าเดิม	5	2.59
ผู้รับผิดชอบในหน่วยงานระดับสูงขึ้นไป ควรเห็นความสำคัญ ของการนำหลักสูตรมาใช้ โดยให้ครูระดับก่อนประถมศึกษา แสวงหาความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรด้วยการเข้า อบรมสัมมนาและศึกษาดูงานอย่างสม่ำเสมอ	4	2.07
ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการนำแหล่งวิทยาการ ในท้องถิ่นไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรม เพื่อให้ความรู้แก่ครู ระดับก่อนประถมศึกษาถึงลักษณะเด่นของแต่ละท้องถิ่นหรือ ชุมชนนั้น ๆ ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้จัดกิจกรรมให้แก่เด็ก	3	1.55
แบบประเมินพัฒนาการเด็ก ได้แก่ สมุดรายงานประจำตัวเด็ก ระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.01) สมุดบันทึกพัฒนาการ เด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.02) และแบบบันทึก พัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.03) มีข้อ ประเมินไม่ตรงกัน ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการประเมิน พัฒนาการของเด็ก ควรจัดทำข้อประเมินดังกล่าวให้ตรง กัน นอกจากนี้ควรจัดทำแบบประเมินเด็กเป็นรายบุคคล ในขณะที่ทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลใน การประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลละเอียด ยิ่งขึ้น	2	1.04

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับ	จำนวน	ร้อยละ
การดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร	N=193	
ควรจัดอบรมทำสื่อหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ บ้าง เพื่อครูจะได้นำสื่อใหม่ ๆ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กเพิ่มขึ้น	1	0.52
ควรจัดอบรมครูระดับก่อนประถมศึกษาทุกคน เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร มิใช่จัดอบรมเฉพาะครูที่เป็นแกนนำครูระดับก่อนประถมศึกษาแล้วนำมาถ่ายทอดอีกที เนื่องจากครูทุกคนต้องการที่จะได้รับความรู้โดยตรงจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนี้เหมือนกัน	1	0.52

จากตารางที่ 21 พบว่า ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรส่วนใหญ่ คือ การจัดกิจกรรมตามหลักสูตรที่จัดการเรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ควรจัดเตรียมสถานที่ สื่อประกอบการจัดกิจกรรมให้เพียงพอและจำนวนเด็กไม่มากเกินไป ร้อยละ 3.12 รองลงมา ร้อยละ 2.59 เสนอแนะว่า ผู้ที่จะทำการนิเทศครูระดับก่อนประถมศึกษา ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา และควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 7 คน นำเสนอข้อมูลในรูปของการบรรยายตามลำดับความถี่ จากมากไปหาน้อย โดยมีรายละเอียดด้านต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 7 คน เป็นชาย 4 คน หญิง 3 คน มีอายุระหว่าง 51 – 55 ปี 3 คน อายุมากกว่า 55 ปี 2 คน และมีอายุระหว่าง 46 – 50 ปี 2 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาอื่น ๆ 3 คน ปริญญาตรี สาขาบริหารการศึกษา 1 คน และ

จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาอื่น ๆ 2 คน ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา 1 คน ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ 7 คน มีประสบการณ์ในการบริหารงานก่อนประถมศึกษา 11 – 20 ปี 3 คน 21 – 30 ปี 3 คน และ 1 – 10 ปี 1 คน ในโรงเรียนมีจำนวนห้องเรียนระดับก่อนประถมศึกษา 3 ขวบ จำนวน 1 ห้องเรียน 4 แห่ง และจำนวน 2 ห้องเรียน 3 แห่ง มีจำนวนห้องเรียนระดับชั้นก่อนประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 – 6 ห้องเรียน 4 แห่ง และจำนวน 1 – 3 ห้องเรียน 3 แห่ง มีจำนวนห้องเรียนระดับชั้นก่อนประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 – 6 ห้องเรียน 4 แห่ง และจำนวน 1 – 3 ห้องเรียน 3 แห่ง

ตอนที่ 2 การบริหารหลักสูตร

การวางแผนการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารโรงเรียนได้ตอบว่ามีการวางแผนหรือเตรียมการในการนำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ไปใช้ในโรงเรียนดังนี้

เตรียมบุคลากรเข้ารับการอบรมและนำไปปฏิบัติ (5 คน)

ศึกษาเอกสาร ให้ครูวิเคราะห์หลักสูตรและนำไปปฏิบัติ (1 คน)

ประชุมบุคลากร ให้ศึกษาเอกสาร ประชุมผู้ปกครองและนำไปปฏิบัติ (1 คน)

โรงเรียนมีเด็กพิเศษเรียนร่วมอยู่ในระดับชั้นก่อนประถมศึกษา (3 คน) มีเด็กพิเศษจำนวน 1 – 2 คน ต่อ 1 ห้องเรียน (3 คน) เป็นเด็กพิเศษประเภทเด็กออทิสติกและเด็กไฮเปอร์แอคทีฟ (1 คน) เด็กดาวน์ซินโดม (1 คน) เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning disabilities) (1 คน) ซึ่งโรงเรียนไม่ได้มีการวางแผนการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 กับเด็กเหล่านี้ (3 คน) เพียงแต่ให้เด็กพิเศษร่วมทำกิจกรรมกับเด็กปกติ ไม่นั่นเนื้อหา จะเน้นแต่การเตรียมความพร้อมให้เด็กสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ (1 คน) ครูประจำชั้นต้องดูแลเป็นพิเศษ (1 คน) และให้ผู้ปกครองพาไปพบแพทย์เฉพาะด้านอย่างสม่ำเสมอ (1 คน)

สำหรับโรงเรียนที่มีเด็กพิเศษ ได้แยกห้องเรียนเป็นเอกเทศโดยเฉพาะ (3 คน) แต่ได้นำเด็กพิเศษมาเรียนร่วมกับเด็กปกติบางกิจกรรม ซึ่งขึ้นอยู่กับความพร้อมของเด็กแต่ละคน (3 คน) ใน 1 ห้องเรียนมีเด็กพิเศษจำนวน 11 – 15 คน (3 คน) เป็นเด็กพิเศษประเภทเด็กออทิสติก เด็กหูหนวก เด็กพิการซ้ำซ้อนไม่เด่นชัด (2 คน) เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning disabilities) เด็กดาวน์ซินโดม (1 คน) ซึ่งทางโรงเรียนไม่ได้มีการวางแผนการนำหลักสูตรก่อนประถม

ศึกษา พุทธศักราช 2540 มาใช้กับเด็กเหล่านี้ (3 คน) แต่เป็นการเตรียมความพร้อมเฉพาะด้านของเด็กแต่ละคน (3 คน)

มีโรงเรียนที่ไม่ได้รับเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติในระดับชั้นก่อนประถมศึกษา เนื่องจากยังไม่มีความพร้อมในการรับเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ (1 คน)

การจัดกิจกรรม ผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ไปใช้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น (5 คน) ดำเนินการโดยให้ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร (4 คน) ใช้ชุมชนบริเวณรอบ ๆ โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการในการเรียนรู้ของเด็ก (1 คน)

โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตร (5 คน) ส่วนปัญหาที่มีเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตร คือ การปฏิบัติตามแผนการปฏิบัติงานไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (1 คน) และจำนวนสื่อที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมมีไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก (1 คน)

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดประชุมครูเพื่อชี้แจงแผนการปฏิบัติงาน และติดตามผลในการนำไปปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ (1 คน) สำหรับเรื่องสื่อที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมมีไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยให้ครูผลิตสื่อขึ้นใช้เอง (1 คน)

การเตรียมบุคลากร

ผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งครูระดับก่อนประถมศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ก่อนที่จะนำไปใช้ในโรงเรียน (6 คน) ซึ่งหน่วยงานที่ให้การอบรม ได้แก่ สมาคมอนุบาลร่วมกับสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (3 คน) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (1 คน) โรงเรียนที่เป็นแกนนำโรงเรียนอนุบาล (1 คน) โดยดำเนินการส่งครูส่วนหนึ่งไปอบรม แล้วนำไปถ่ายทอดให้กับครูที่ยังไม่ได้เข้าอบรม (3 คน) ส่งครูทุกระดับชั้นก่อนประถมศึกษาทั้งหมดในโรงเรียนเข้ารับการอบรม (1 คน) และหมั่นเวียนกันอบรม (1 คน)

สำหรับโรงเรียนที่ผู้บริหารมิได้ส่งครูระดับก่อนประถมศึกษาเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ก่อนที่จะนำไปใช้ในโรงเรียน (1 คน) เพราะบุคลากร

ของโรงเรียนแห่งนี้ เป็นวิทยากรอบรมเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรให้กับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

นอกจากการส่งครูเข้าอบรมเกี่ยวกับเรื่อง หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 แล้วนั้น ผู้บริหารโรงเรียนยังได้ส่งครูให้ไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ในโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่นอีก ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด (3 คน) โรงเรียนที่เป็นแกนนำ คุรุระดับก่อนประถมศึกษาของแต่ละกลุ่มโรงเรียน (2 คน) กิจกรรมที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจัดขึ้น (1 คน) และโรงเรียนเอกชน เช่น โรงเรียนเกษมพิทยา เป็นต้น (1 คน)

โรงเรียนที่มีเด็กพิเศษเรียนร่วมอยู่ในระดับชั้นก่อนประถมศึกษา ไม่มีครูที่จบวุฒิการศึกษาพิเศษโดยตรง แต่ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยครูที่จบวุฒิการศึกษาปฐมวัยหรือวุฒิการศึกษาอื่น (3 คน) และผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งคุรุระดับก่อนประถมศึกษาไปอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับเด็กพิเศษกับหน่วยงานอื่น เช่น สถาบันราชภัฏสวนดุสิต เป็นต้น (1 คน)

โรงเรียนที่มีเด็กพิเศษ แยกห้องเรียนโดยเฉพาะ จะมีบุคลากรที่จบวุฒิการศึกษาพิเศษโดยตรง จำนวน 2 คน (1 คน) 4 คน (1 คน) และ 8 คน (1 คน)

ปัจจุบันโรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร คือ บุคลากรที่จบวุฒิการศึกษาปฐมวัยมีไม่เพียงพอ (2 คน)

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยส่งครูที่มีได้จบวุฒิการศึกษาปฐมวัยโดยตรง เข้าอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษาทุกเรื่อง (1 คน) และพาครูไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น แล้วนำมาปฏิบัติ (1 คน)

หลังจากที่ครูนำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 มาใช้จัดกิจกรรมให้กับเด็กระดับก่อนประถมศึกษานั้น ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูเหล่านี้ โดยพิจารณาเรื่องความดีความชอบให้แก่คุรุระดับก่อนประถมศึกษาเป็นพิเศษ และให้ค่าชมเชย (4 คน) สนับสนุนในสิ่งที่ครูต้องการทุกเรื่องที่เห็นว่าสมควร (3 คน)

การจัดบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร

เอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร เช่น หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ของกรมวิชาการ คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี) ของกรมวิชาการ เป็นต้น สำหรับครูระดับก่อนประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีจำนวนเพียงพอกับครูทุกคน (5 คน) สาเหตุที่เอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอกับจำนวนครู ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า เอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรที่โรงเรียนได้รับแจก มีจำนวนน้อย (2 คน) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนแก้ไขปัญหามาโดยการให้ครูที่มีความต้องการ ยืมไปศึกษาทำความเข้าใจและนำมาคืนไว้ที่ส่วนกลาง (1 คน) จัดซื้อเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรเพิ่มเติมหรือนำต้นฉบับไปถ่ายเอกสารแล้วนำมาแจกให้กับครูทุกคน (1 คน) เพื่อให้ครูได้ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร ดังกล่าวได้ตลอดเวลา เมื่อไม่เข้าใจ ครูไม่ต้องรอคอยเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรเล่มนั้น ในขณะที่ครูคนอื่นยืมไป

โรงเรียนไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร (7 คน)

การจัดบริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม

งบประมาณในการจัดซื้อสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรในแต่ละโรงเรียน มีจำนวนเพียงพอ (4 คน) สาเหตุที่มีงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ เนื่องจากโรงเรียนได้รับงบประมาณทางเดียว คือ งบประมาณวัสดุการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาที่ทางรัฐบาลจัดสรรไปให้ มีจำนวนน้อย (3 คน) ผู้บริหารโรงเรียนแก้ไขปัญหามาโดยเชิญผู้ปกครองมาร่วมประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน (1 คน) เก็บเงินเพิ่มเติมจากผู้ปกครองรายละ 100 บาท (1 คน) และนำงบประมาณที่ได้รับบริจาคจากหน่วยงานอื่น มาเสริมงบประมาณที่มีอยู่ให้เพียงพอต่อการจัดซื้อสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม (1 คน)

ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดหาสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา คือ จัดหาสื่อให้ตามงบประมาณที่มีอยู่ (3 คน) จัดหาสื่อที่มีความเหมาะสมกับวัยของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาให้กับห้องเรียนแต่ละห้องจนเพียงพอ (3 คน) ให้ผู้ปกครอง ครอบครัวยุติธรรม เด็ก เสนอความต้องการมา และผู้บริหารโรงเรียนพิจารณาความเหมาะสม แล้วจึงจัดหาสื่อให้ (1 คน)

โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม คือ ในแต่ละห้องเรียนได้รับการจัดบริการสื่อค่อนข้างน้อย เพราะจัดซื้อสื่อได้เท่ากับจำนวนงบประมาณที่มีอยู่ (3 คน) ผู้บริหารโรงเรียนแก้ไข้ปัญหาโดยการขอรับบริจาคเงิน สิ่งของ ฯลฯ จากผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน (3 คน)

การจัดอาคารสถานที่และการใช้แหล่งวิทยากรในห้องถิ่น

ในการนำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 มาใช้ในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการจัดอาคารสถานที่ ดังนี้

การจัดอาคารเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจัดอาคารเรียน 2 ชั้น สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษาโดยเฉพาะ (4 คน) จัดอาคารเรียนให้เด็กระดับก่อนประถมศึกษาอยู่ห้องเรียนชั้นล่าง (1 คน) จัดอาคารเรียนเป็นอาคารชั้นเดียว ยกพื้น เด็กต้องขึ้นบันได (1 คน) และจัดอาคารเรียนให้เด็กระดับก่อนประถมศึกษาอยู่บนชั้นที่ 2 ของอาคารเรียน (1 คน) ซึ่งการจัดอาคารเรียนของแต่ละโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า ไม่มีความเหมาะสมกับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา คือ เด็กระดับก่อนประถมศึกษาค่อนข้างชน ไม่ควรจัดห้องเรียนให้อยู่บนชั้นที่ 2 ของอาคารเรียน (5 คน) ไม่ได้แยกอาคารเรียนของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาโดยเฉพาะ ต้องใช้อาคารเรียนร่วมกับเด็กระดับประถมศึกษา (1 คน) และอาคารเรียนมีลักษณะเหมือนบ้าน แต่มีขนาดห้องเรียนไม่ได้มาตรฐานตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด (ขนาด 6 × 9 ตารางเมตร) (1 คน) เพราะเป็นทรัพย์สินของพระมหากษัตริย์ ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบได้ตามที่ต้องการ

การจัดบริเวณโรงเรียนและสนามเด็กเล่น ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีสนามวิ่งเล่นที่กว้างขวาง (7 คน) มีสนามเด็กเล่นเป็นเอกเทศ (7 คน) มีรั้วล้อมรอบบริเวณโรงเรียน (7 คน) ปลูกต้นไม้ใหญ่ให้ความร่มรื่น (5 คน) และจัดให้มีการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว (2 คน)

การจัดห้องเรียน ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการจัดห้องเรียนให้มีแสงสว่างอย่างเพียงพอ (7 คน) มีความปลอดภัยและสะอาด (7 คน) มีพื้นที่ว่างสำหรับทำกิจกรรมร่วมกัน (7 คน) มีโต๊ะ – เก้าอี้ขนาดพอเหมาะกับวัยของเด็ก เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมบางกิจกรรม (7 คน) จัดมุมประสบการณ์อย่างน้อย 3 – 5 มุม (6 คน) จัดพื้นที่สำหรับเล่นน้ำ – เล่นทรายไว้

นอกห้องเรียน (5 คน) และจัดห้องเรียนให้มีความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจและมีความสุขเหมือนอยู่บ้าน (4 คน)

การจัดห้องประกอบ (เช่น ห้องน้ำ – ห้องส้วม ห้องพยาบาล ห้องรับประทานอาหาร ห้องนอน ฯลฯ) ผู้บริหารโรงเรียนจัดห้องพยาบาลให้เด็กระดับก่อนประถมศึกษาใช้ร่วมกับเด็กระดับประถมศึกษา (7 คน) จัดห้องรับประทานอาหารและห้องนอนไว้ในห้องเรียน (7 คน) จัดให้มีห้องน้ำ – ห้องส้วมอยู่ในอาคารเรียน (6 คน) และจัดห้องน้ำ – ห้องส้วมให้อยู่ภายนอกอาคารเรียน (1 คน) ซึ่งห้องประกอบอื่น ๆ ส่วนใหญ่เด็กระดับก่อนประถมศึกษาใช้ร่วมกับเด็กระดับประถมศึกษา (7 คน)

ผู้บริหารโรงเรียนได้นำแหล่งวิทยากรภายในโรงเรียน แหล่งวิทยากรภายในท้องถิ่นและแหล่งวิทยากรภายนอกท้องถิ่นมาประกอบการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ในโรงเรียน ดังนี้

การนำแหล่งวิทยากรภายในโรงเรียนมาใช้ ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดย ใช้ห้องสมุด (5 คน) ห้องโสตทัศนศึกษา (2 คน) ห้องประชุม (2 คน) แปลงไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว (2 คน) และห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ (1 คน)

การนำแหล่งวิทยากรภายในท้องถิ่นมาใช้ ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการโดยเชิญผู้ปกครองมาทำกิจกรรมร่วมกับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา เช่น สาธิตการทำขนม เป็นต้น (3 คน) พาเด็กไปทัศนศึกษาในสถานที่ที่ตั้งอยู่ในบริเวณชุมชน เช่น วัด ตลาด เป็นต้น (3 คน) และเชิญบุคคลอาชีพต่าง ๆ มาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็ก (1 คน)

การนำแหล่งวิทยากรภายนอกท้องถิ่นมาใช้ ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า ได้พาเด็กไปทัศนศึกษาตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น สวนสัตว์ ห้องฟ้าจำลอง เป็นต้น ปีละ 1 ครั้ง (4 คน) พาครูไปศึกษาดูงานโรงเรียนดีเด่นหรือโรงเรียนแกนนำ (2 คน) และเชิญแพทย์ พยาบาล จากโรงพยาบาลมาตรวจสุขภาพเด็ก (1 คน)

การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดอาคารสถานที่และการใช้แหล่งวิทยากรภายในโรงเรียน แหล่งวิทยากรภายในท้องถิ่น และแหล่งวิทยากรภายนอกท้องถิ่น ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีปัญหาในเรื่องดังกล่าว (7 คน)

การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารโรงเรียนมีวิธีคัดเลือกผู้นิเทศก์ครูระดับก่อนประถมศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเป็นผู้นิเทศก์ครูเอง (2 คน) ให้หัวหน้างานอนุบาลหรือหัวหน้าสายชั้นอนุบาลแต่ละระดับสายชั้นเป็นผู้นิเทศก์ (2 คน) ให้ครูที่อยู่ในระดับสายชั้นเดียวกันเป็นผู้นิเทศก์กันเอง (2 คน) และทำหนังสือขอความร่วมมือเชิญศึกษานิเทศก์ของสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครเป็นผู้นิเทศครูระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง (1 คน)

ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการประเมินผลการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ในโรงเรียนโดยใช้วิธีดูจากผลงานเด็กและสมุดรายงานประจำตัวเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (อบ.01) (2 คน) สัมภาษณ์จากตัวเด็ก (1คน) สังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมของครูระดับก่อนประถมศึกษา (1 คน) ให้ครูประเมินตัวเอง (1 คน) สอบถามจากผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าสายชั้นอนุบาล (1 คน) และดูจากผลความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อครู (1 คน)

หลังจากที่มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนได้นำผลการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมของครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา คือ นำประเด็นที่สำคัญมาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในที่ประชุม ให้ครูนำไปปฏิบัติ แล้วดำเนินการนิเทศและติดตามผลอีกครั้ง (3 คน) ให้ครูแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นด้วยตนเองก่อน และดำเนินการเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือศึกษานิเทศก์มาอบรมให้ความรู้ในภาคเรียนสุดท้าย (2 คน) นำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรมาพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทุกสิ้นปีการศึกษา (1 คน) นำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรจากผู้นิเทศมาวิเคราะห์ ปรีक्षाและหาแนวทางแก้ไข วางแผนและนำไปปฏิบัติ (1 คน)

ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร (7 คน)

การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

ผู้บริหารโรงเรียนมีวิธีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ให้แก่ผู้ปกครองของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน

การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร คือ ประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียน (4 คน) จัดทำสารสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องที่เด็กเรียนถึงผู้ปกครองทุกสัปดาห์ (2 คน) และจัดแสดงป้ายนิเทศ (1 คน)

การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ นั้น ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่า ได้ดำเนินการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง (7 คน) แต่งตั้งเป็นกรรมการศึกษาของโรงเรียน (7 คน) เชิญผู้ปกครองเด็กมาร่วมทำกิจกรรมวันสำคัญ เช่น วันเกิดของเด็ก วันลอยกระทง เป็นต้น (6 คน) ให้ครูเข้าไปร่วม เมื่อชุมชนจัดกิจกรรม (5 คน) อำนวยความสะดวกในการให้ใช้สถานที่ (5 คน) และพาเด็กไปร่วมแสดงในงานประจำปีของวัด (4 คน)

ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์หลักสูตร (7 คน)

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์ครูระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 21 คน ได้แก่ ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา 3 ขวบ จำนวน 7 คน ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 คน และครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 คน นำเสนอข้อมูลในรูปของการบรรยายตามลำดับความถี่ จากมากไปหาน้อย โดยมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ครูระดับก่อนประถมศึกษาที่ตอบแบบสัมภาษณ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 21 คน ได้แก่ ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา 3 ขวบ จำนวน 7 คน ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 คน และครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 คน เป็นหญิงทั้งหมด 21 คน มีอายุระหว่าง 41 – 45 ปี 6 คน อายุ 50 ปีขึ้นไป 4 คน อายุ 26 – 30 คน 4 คน อายุ 46 – 50 ปี 3 คน อายุ 21 – 25 ปี 2 คน และอายุ 36 – 40 ปี 2 คน สอนระดับชั้นก่อนประถมศึกษา 3 ขวบ จำนวน 7 คน ระดับชั้นก่อนประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 คน และระดับชั้นก่อนประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาอื่น 10 คน ปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย 7 คน จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาปฐมวัย 2 คน และมีครูที่จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี 2 คน ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 จำนวน 13 คน ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 5 คน อาจารย์ 1 ระดับ 4 จำนวน 2 คน และอาจารย์ 3 ระดับ 8 จำนวน 1 คน มีประสบการณ์ในการประกอบวิชาชีพครู 1 – 5 ปี 7 คน 21 – 25 ปี 5 คน 16 – 20 ปี 3 คน 26 – 30 ปี 3 คน 31 – 35 ปี 2 คน และ 11 – 15 ปี 1 คน

ประสบการณ์ในการสอนเด็กระดับก่อนประถมศึกษา 1 – 5 ปี 8 คน 6 – 10 ปี 6 คน 21 – 25 ปี 3 คน 11 – 15 ปี 1 คน 16 – 20 ปี 1 คน 26 – 30 ปี 1 คน และ 30 ปีขึ้นไป 1 คน

ตอนที่ 2 การดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

การใช้เอกสารหลักสูตร

เอกสารหลักสูตรที่ช่วยให้ครูระดับก่อนประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ครูระดับก่อนประถมศึกษาระบุว่า ใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ของกรมวิชาการร่วมกับแผนการจัดประสบการณ์ของ สปช. (15 คน) คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี) ของกรมวิชาการ (12 คน) แนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาของ สปช. (12 คน) คู่มือการจัดกิจกรรมที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ระดับก่อนประถมศึกษาของ สปช. (10 คน) คู่มือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของ สปช. เช่น การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นต้น (7 คน) ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาของกรมวิชาการ (7 คน) เอกสารที่ได้รับจากการเข้าอบรม (5 คน) หนังสือที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย (4 คน) แนวการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาของกรมวิชาการ (3 คน) และคู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กระดับก่อนประถมศึกษาของ สปช. (2 คน)

สำหรับการนำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ไปใช้ในการจัดกิจกรรมในห้องเรียน ครูระดับก่อนประถมศึกษาระบุว่า สามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสอนให้เด็กมีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ได้ในระดับปานกลาง (9 คน) เนื่องจากครูยังนำหลักสูตรมาใช้จัดกิจกรรมให้กับเด็กได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร ระดับค่อนข้างมาก (6 คน) โดยเฉพาะด้านภาษาและการแก้ปัญหา เด็กเรียนอย่างมีความสุขมากขึ้น เกิดความมั่นใจ เข้ากับคนอื่นได้ดีและมีระเบียบวินัย ระดับมาก (5 คน) ทำให้เด็กรู้จักคิดค้นหาคำตอบจากกิจกรรมที่ครูจัดให้ เด็กแต่ละคนได้ทำกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจของตนเอง กล้าแสดงออกอย่างมีเหตุผล มีกระบวนการคิดที่ดี มีความสุข มีความรับผิดชอบและอยากรู้อยากเห็น ระดับน้อย (1 คน) เพราะครูไม่ได้จบการศึกษาด้านปฐมวัยมาโดยตรงและมีประสบการณ์ในการทำงานน้อย ดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยการเข้ารับการอบรม ขอคำแนะนำจากผู้มีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญ และค้นคว้าหาความรู้ทางด้านที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยเพิ่มเติม

ครูระดับก่อนประถมศึกษาไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้เอกสารหลักสูตร (11 คน) ส่วนปัญหาที่มี คือ เนื้อหาที่กำหนดให้ในหลักสูตรกว้างเกินไป (2 คน) ยังยึดติดกับการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์เดิมอยู่มาก (2 คน) การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนที่กำหนดให้ในหลักสูตรไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมบางกิจกรรม สื่อหายากและมีจำนวนไม่เพียงพอ (2 คน) คำอธิบายในหลักสูตรกว้างเกินไป มีบางส่วนที่ยังไม่เข้าใจ (2 คน) ศึกษาหลักสูตรแล้วยังไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ (1 คน) และกิจกรรมบางกิจกรรมในหลักสูตรไม่เหมาะสมกับเด็ก (1 คน)

การแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าว ครูระดับก่อนประถมศึกษาใช้วิธีการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรโดยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (2 คน) สอบถามจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ (2 คน) จัดหาเนื้อหาที่เด็กสนใจและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันแทรกเข้าไปในเนื้อหาที่มีอยู่ในหลักสูตร (2 คน) ให้เพื่อนครูช่วยอธิบายบางส่วนของหลักสูตรที่ยังไม่เข้าใจ (1 คน) จัดหาสื่ออื่นที่ใช้แทนสื่อที่หายาก มีคุณสมบัติใกล้เคียงกัน (1 คน) ใช้รูปภาพเป็นสื่อแทนของจริง (1 คน) ปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กและน่าสนใจ (1 คน)

การเตรียมการจัดกิจกรรม

หลังจากที่ได้รับเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 เพื่อนำมาใช้จัดกิจกรรมให้กับเด็กเรียบร้อยแล้ว ครูระดับก่อนประถมศึกษาได้เตรียมความพร้อมในเรื่องต่อไปนี้

การศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ครูระดับก่อนประถมศึกษาระบุว่า ต้องอ่านรายละเอียดของหลักสูตรและคู่มือประกอบหลักสูตรทั้งหมดให้เข้าใจเสียก่อน จึงดำเนินการในขั้นตอนต่อไปได้ (12 คน) เข้ารับการอบรมจากหน่วยงานที่จัด (6 คน) สนทนา พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครู เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน (2 คน) ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรเป็นบางส่วนก่อน (1 คน)

ครูระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่ ไม่มีปัญหาเรื่องการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร (17 คน) ปัญหาที่มีเป็นปัญหาเกิดจากตัวครูที่ศึกษาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรไม่ละเอียด ทำให้การจัดกิจกรรมให้กับเด็กไม่ค่อยสมบูรณ์ (3 คน) และเนื้อหาในหลักสูตรบางช่วง อ่านแล้วไม่เข้าใจความหมายที่เขียน การยกตัวอย่างมีน้อย (1 คน)

ครูระดับก่อนประถมศึกษาแก้ไขปัญหาโดยอ่านหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรอีกครั้งจนเข้าใจ (1 คน) สนทนา พูดคุยกับเพื่อนครูด้วยกัน (1 คน) สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้โดยตรง (1 คน) และหาเอกสารที่เกี่ยวข้องมาอ่านเพิ่มเติม (1 คน)

การวิเคราะห์หลักสูตร ครูระดับก่อนประถมศึกษาจำนวนหนึ่งไม่ได้ทำการวิเคราะห์หลักสูตร (10 คน) ซึ่งในการวิเคราะห์หลักสูตร ครูระดับก่อนประถมศึกษาทราบว่า ได้ศึกษาคู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี) ให้เข้าใจและนำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม (4 คน) วิเคราะห์หลักสูตรตามหลักการ จุดมุ่งหมาย แนวการจัดกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ (2 คน) ดูวัตถุประสงค์ของเนื้อหาที่กำลังจะสอน โดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็ก ความต้องการและความสนใจของเด็ก การใช้สื่อ (2 คน) ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจถึงเนื้อหาการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม กระบวนการ จุดมุ่งหมาย แล้วนำมาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครูผู้สอนในสายชั้นเดียวกัน เพื่อจัดแนวการจัดกิจกรรมให้เป็นรูปแบบเดียวกัน (1 คน) ศึกษาพัฒนาการของเด็กในวัยนั้น ๆ แล้วทำการรวบรวมพัฒนาการที่สำคัญมาเป็นแนวในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก (1 คน) ใช้หนังสือคู่มือการสอนของ สช. ร่วมกับหลักสูตรมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมาย (คุณลักษณะที่พึงประสงค์) เนื้อหา (ประสบการณ์สำคัญ หัวข้อ / แนวคิด) กิจกรรม (กิจกรรมหลัก แนวการจัดกิจกรรม) (1 คน)

ครูระดับก่อนประถมศึกษาที่ทำการวิเคราะห์หลักสูตรส่วนใหญ่ ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร (9 คน) ส่วนปัญหาที่มีเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร ครูระดับก่อนประถมศึกษาทราบว่า มีสาเหตุมาจากครูไม่เข้าใจหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 อย่างชัดเจน ทำให้การวิเคราะห์หลักสูตรอาจไม่สัมพันธ์กับกิจกรรมที่จัด (2 คน) ซึ่งได้ แก้ไขปัญหาจากการสอบถามผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญ (1 คน) และปรึกษาผู้ร่วมงาน (1 คน)

การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ครูระดับก่อนประถมศึกษาไม่ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง (12 คน) การพัฒนาหลักสูตร ครูระดับก่อนประถมศึกษาได้ศึกษาคู่มือสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ ให้สัมพันธ์สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม (5 คน) ศึกษาหลักสูตรทำการสำรวจสภาพท้องถิ่นและดำเนินการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่นที่เอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (3 คน) ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นตามแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน (1 คน)

สำหรับปัญหาที่มีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ครูระดับก่อนประถมศึกษาทราบว่า มีสาเหตุมาจากครูไม่มีความรู้และไม่เข้าใจหลักสูตร (2 คน) สภาพในท้องถิ่นของกรุงเทพฯ ไม่เด่นชัด

เหมือนต่างจังหวัด ทำให้นำเนื้อหามาจัดกิจกรรมให้กับเด็กได้น้อย (1 คน) และครูไม่สามารถที่จะนำสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ บริเวณโรงเรียน หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญมาปรับสอนให้เข้ากับเรื่องที่เรียนได้ (1 คน)

ครูระดับก่อนประถมศึกษาแก้ไขปัญหในเรื่องดังกล่าวโดยร่วมประชุมแก้ไขปัญหากับเพื่อนครู (1 คน) ปรึกษาผู้บริหารโรงเรียน (1 คน) ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ (1 คน) และปรับเนื้อหาที่เรียนให้เข้ากับสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ (1 คน)

การเตรียมการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา จัดเตรียมจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ล่วงหน้าหนึ่งสัปดาห์ นำไปให้ผู้บริหารตรวจ แล้วนำมาจัดเตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับจัดกิจกรรมให้เด็กได้ทำต่อไป (5 คน) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์จากเรื่องที่เด็กสนใจ โดยทำการพูดคุยเรื่องที่เด็กสนใจที่จะเรียนทุกวันศุกร์ และจัดเตรียมจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ล่วงหน้าก่อน 2 วัน คือ วันเสาร์และวันอาทิตย์ (4 คน) ระดมความคิดเห็นจากเด็กในการกำหนดหัวข้อเรื่อง วางแผนการจัดกิจกรรม แยกกิจกรรมตามพัฒนาการแต่ละด้านและจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมลงตาราง (4 คน) มีครูระดับก่อนประถมศึกษาส่วนหนึ่งไม่ได้เตรียมการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ (2 คน) และเตรียมการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ โดยศึกษาจากคู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี) แล้วจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ (1 คน) ศึกษาหลักสูตรและร่วมมือกับครูในสายชั้นระดับก่อนประถมศึกษาเดียวกัน จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก (1 คน) เตรียมการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ตามหน่วยการสอนของแผนการจัดประสบการณ์เดิม (1 คน) เตรียมการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ล่วงหน้า 1 ภาคการศึกษาและนำเนื้อหาในแต่ละหน่วยมาสอนเด็ก ถ้ามีข้อมูลเพิ่มเติม จึงเขียนเพิ่มลงไปแผนการจัดประสบการณ์นั้น (1 คน) ศึกษาพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก และกำหนดจุดประสงค์ลงไปในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ (1 คน)

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการเตรียมการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ (17 คน) ส่วนปัญหาที่มีเกี่ยวกับการเตรียมการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ มีสาเหตุมาจาก ไม่สามารถจัดเตรียมจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ล่วงหน้าได้ เพราะเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนมีระยะเวลาไม่แน่นอน (2 คน) สื่อบางอย่างจัดเตรียมไม่ทันเนื่องจากเด็กจะสนใจเนื้อหาที่แตกต่างกันไป ใช้สื่อเดิมที่มีอยู่ไม่ได้ (1 คน) บางครั้งจัดกิจกรรมได้

ไม่ตรงตามแผนการจัดประสบการณ์ที่เตรียมไว้ เพราะจำนวนเด็กมากเกินไป สื่อและอุปกรณ์มีไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก (1 คน)

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาแก้ไขปัญหาดังนี้ ดำเนินการจัดกิจกรรมล่วงหน้าไปก่อน แล้วทำการบันทึกแผนการจัดประสบการณ์ย้อนหลัง (2 คน) จัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์เท่าที่จัดเตรียมได้ (1 คน) และเพิ่มระยะเวลาการเตรียมการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ล่วงหน้ามากขึ้น (1 คน)

การเลือกเนื้อหาและแนวคิด ประสบการณ์สำคัญ ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาจะเป็นผู้เลือกเนื้อหาให้เด็กทำกิจกรรม (8 คน) เลือกเนื้อหาจากความสนใจของเด็กส่วนใหญ่ และเนื้อหาเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก (6 คน) เลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับความต้องการและพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย (3 คน) เลือกเนื้อหาอิงแผนการจัดประสบการณ์เดิม (2 คน) เลือกเนื้อหาตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ของ สปช. (1 คน) และเลือกเนื้อหาตามความสนใจของเด็ก สลับกับเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงสถานการณ์ปัจจุบัน (1 คน)

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการดำเนินการเลือกเนื้อหาและแนวคิด ประสบการณ์สำคัญ (15 คน) ส่วนปัญหาที่มี เนื้อหาบางเรื่องในหลักสูตรยังไม่ครอบคลุมการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก (2 คน) เนื้อหาที่เด็กอยากเรียนเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็กและไม่เป็นรูปธรรม (2 คน) เนื้อหาบางเรื่องที่กำหนดในหลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ (1 คน) และเด็กยังไม่กล้าเสนอความคิด ความสนใจที่อยากจะเรียนในเรื่องนั้น ๆ (1 คน)

สำหรับวิธีการแก้ไขปัญหในเรื่องดังกล่าว ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาดำเนินการโดยเพิ่มเนื้อหาที่เห็นว่าเหมาะสมสำหรับเด็กวัยนี้เข้าไปในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก (1 คน) จัดกิจกรรมให้กับเด็กเท่าที่สามารถทำได้ (1 คน) สอนเนื้อหาที่เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็กไปสู่เรื่องใกล้ตัวเด็ก (1 คน) สอนเนื้อหาที่เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม (1 คน) พยายามปรับเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น โดยไม่ยึดติดกับเนื้อหาเดิมในหลักสูตร (1 คน) และทำการกระตุ้นความคิดของเด็ก โดยอาศัยประสบการณ์เดิม ให้เด็กกล้าแสดงออกและเสนอเนื้อหาที่ตนอยากเรียนบ่อย ๆ (1 คน)

การสำรวจแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา ไม่ได้ทำการสำรวจแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น เนื่องจากเป็นครูที่อยู่ในพื้นที่นั้นไม่ต้องทำการสำรวจ เพราะทราบแล้วว่ามิอะไรอยู่ในชุมชนนั้นบ้าง (9 คน) ส่วนครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา

ทำการสำรวจแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น โดยใช้วิธีการสำรวจแหล่งวิทยาการภายในโรงเรียนและสถานที่ที่อยู่บริเวณรอบ ๆ โรงเรียนด้วยตนเอง (7 คน) สอบถามจากผู้ปกครอง เพื่อนครู บุคคลที่อยู่ในชุมชน (3 คน) ทำแบบสอบถามออกสำรวจ (1 คน) และศึกษาจากประวัติผู้ปกครองนักเรียน (1 คน)

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการสำรวจแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น (17 คน) สำหรับปัญหาที่มี แหล่งวิทยาการที่เด็กสนใจอยากรู้ อยู่ไกลโรงเรียนเกินไป (2 คน) แหล่งวิทยาการที่มีอยู่ในชุมชนค่อนข้างหายาก ชุมชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือ (1 คน) และสถานที่ที่ต้องการศึกษาไม่เอื้อต่อการนำเด็กเข้าไปเรียนรู้ (1 คน)

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาแก้ไข้ปัญหาโดย เชิญผู้ปกครองมาให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ที่เด็กสนใจแทน (2 คน) พุดคุยและให้เหตุผลกับเด็กในกรณีที่ไม่ไปได้ (1 คน) ชักจูงให้เด็กเปลี่ยนสถานที่ที่อยู่ไกล ๆ มาศึกษาสถานที่ที่อยู่ใกล้โรงเรียน (1 คน) และเชิญวิทยากรที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มาให้ความรู้กับเด็ก (1 คน)

การนำแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นมาใช้ ส่วนมากครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาไม่ได้นำแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นมาใช้ (11 คน) สำหรับแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นที่ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษานำมาใช้ เป็นแหล่งวิทยาการที่ได้จากภายในท้องถิ่น ชุมชนใกล้โรงเรียนและบุคลากรในชุมชน (9 คน) และใช้วัสดุในท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ (1 คน)

ปัญหาในการนำแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นมาใช้ คือ วิทยาการไม่ค่อยมีเวลาให้ (2 คน) วิทยาการไม่สามารถเตรียมสื่อ อุปกรณ์มาได้ทัน (1 คน) และขาดพี่เลี้ยงช่วยดูแลเด็ก ขณะที่ออกทัศนศึกษาออกสถานที่ (1 คน)

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาดำเนินการแก้ไข้ปัญหาโดย นำเด็กไปพบวิทยากรโดยตรง (1 คน) นัดหมายวิทยากรล่วงหน้า (1 คน) นำภาพถ่ายหรือเชิญวิทยากรมาบรรยายในกรณีที่ไม่ได้ไปศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ ไม่ได้ (1 คน) จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ไว้สำหรับวิทยากรให้พร้อม (1 คน) และเชิญผู้ปกครองไปศึกษาแหล่งวิทยาการพร้อม ๆ กับเด็ก (1 คน)

นอกจากปัญหาและวิธีการแก้ไข้ปัญหาในข้อดังกล่าวข้างต้น ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนมาก ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการการจัดกิจกรรม (20 คน) และปัญหา

ที่มี เป็นปัญหาในเรื่องของจำนวนเด็กที่มีมากเกินไป ทำให้การจัดเตรียมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปไม่ค่อยตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เท่าที่ควร (1 คน)

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาแก้ไขปัญหโดย พยายามเตรียมจัดกิจกรรมให้ดีที่สุดตามความสามารถของตนเองที่มีอยู่ (1 คน)

การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาได้นำหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ดังนี้ จัดกิจกรรมโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ให้ความสำคัญของเด็กแต่ละวัย กระตุ้นให้เด็กเกิดการพัฒนารอบทุกด้าน และสอนให้เด็กเป็นคนดีมีคุณธรรม (9 คน) เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กเท่านั้น (5 คน) นำกิจกรรมที่สำคัญและเด็กสนใจมาจัดกิจกรรมให้กับเด็ก (2 คน) จัดกิจกรรมให้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด และให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย (2 คน) จัดกิจกรรมโดยใช้หลักสูตรใหม่ร่วมกับแผนการจัดประสบการณ์เดิม (2 คน) และเด็กสามารถนำกิจกรรมที่จัดให้มาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้ (1 คน)

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโดย เชิญผู้ปกครองเด็กบางคนมาเป็นวิทยากร (8 คน) เชิญบุคลากรในชุมชนมาเป็นวิทยากร (5 คน) เชิญบุคลากรในชุมชนมาร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัด เช่น กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ เป็นต้น (3 คน) นำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัด เช่น กิจกรรมการรักษาความสะอาดในชุมชน การต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น (2 คน) มีครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาไม่ได้ดำเนินการโดยนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม (2 คน) และนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเป็นบางครั้ง โดยให้สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ที่นำมาจัดกิจกรรม (1 คน)

การจัดมุมประสบการณ์หรือมุมเล่นในห้องเรียน ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาจัดเป็นมุมต่าง ๆ อย่างน้อย 5 มุม ได้แก่ มุมบ้าน มุมหมอ มุมหนังสือ มุมธรรมชาติ มุมบล็อก เป็นต้น (10 คน) จัดโดยใช้สื่อและอุปกรณ์ที่หาได้ง่ายในห้องเรียนและตรงกับหลักสูตรกำหนด (4 คน) จัดมุมประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก เด็กสามารถหยิบเล่นได้สะดวกและมีความปลอดภัย (3 คน) จัดมุมประสบการณ์ที่จำเป็นและสำคัญกับตัวเด็ก (3 คน) และจัดมุมประสบการณ์ที่สามารถโยกย้ายสับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา (1 คน)

การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมประจำวันโดย จัดกิจกรรมตามตารางของหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ของกรมวิชาการ (14 คน) จัดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวันที่ระบุไว้ในแผนการจัดประสบการณ์ ของ สปช. และสามารถยืดหยุ่นเวลาในการจัดกิจกรรมได้ (6 คน) ปรับตารางกิจกรรมประจำวันในแผนการจัดประสบการณ์ ของ สปช. ให้เหมาะสมกับเวลาเข้าเรียน เวลาเลิกเรียนของทางโรงเรียน และสภาพพื้นที่ของโรงเรียน (1 คน)

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร (13 คน) และปัญหาที่มี มีสาเหตุมาจาก จัดกิจกรรมให้กับเด็กได้ไม่ครบตามพัฒนาการทุกด้านในแต่ละวัน (3 คน) จำนวนเด็กมากเกินไป ทำให้การจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมไม่เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด (2 คน) กิจกรรมบางกิจกรรมที่จัด มีความไม่เหมาะสมกับเด็ก (1 คน) บางกิจกรรมเด็กไม่ค่อยสนใจ เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นต้น (1 คน) และครูยังยึดติดอยู่กับรูปแบบการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์เดิมอยู่ (1 คน)

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการยืดหยุ่นเวลาในการจัดกิจกรรม ให้สามารถจัดกิจกรรมได้ครบทุกกิจกรรมในแต่ละวัน (5 คน) คัดเลือกกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับเด็กและดำเนินการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย น่าสนใจ (2 คน) และพยายามนำกิจกรรมที่หลักสูตรกำหนด มาจัดกิจกรรมให้กับเด็กโดยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (1 คน)

การใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม

การจัดสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา ระบุว่า สื่อที่จัดควรมีความหลากหลาย เด็กสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ตรงและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย (11 คน) จัดสื่อที่มีความปลอดภัยต่อตัวเด็กและมีความสอดคล้องกับหลักสูตร (4 คน) จัดสื่อที่เด็กสนใจและเน้นสื่อที่เป็นของจริง อยู่ใกล้ตัวเด็ก (3 คน) สื่อที่จัดควรมีความหลากหลาย มีทั้งสื่อที่เป็นของจริงและของจำลอง (2 คน) และสื่อบางอย่างที่จัดมีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก สื่อบางอย่างอาจไม่มีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก แต่ครูสามารถควบคุม ดูแลการเล่นของเด็กได้ (1 คน)

ในการจัดกิจกรรม ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาได้นำทรัพยากรในห้องถื่นหรือวัสดุธรรมชาติมาเป็นสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ โดยนำมาประกอบการอธิบายในกิจกรรม

เสริมประสบการณ์ (6 คน) นำมาให้เด็กได้เล่นในกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น ม้าก้านกล้วย เดินกะลา เป็นต้น (4 คน) นำมาให้เด็กได้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ (3 คน) ครูจำนวนหนึ่งไม่ได้นำทรัพยากรในห้องถิ่นหรือวัสดุธรรมชาติมาเป็นสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม (3 คน) นำมาจัดมุมธรรมชาติและมุมดนตรี (2 คน) นำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในบางกิจกรรมที่เด็กสนใจ (2 คน) และนำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมเท่าที่หาได้ในท้องถิ่นนั้น ๆ (1 คน)

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา ระบุว่า สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้วสามารถเอื้อต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ดังนี้ สื่อสามารถเอื้อต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรได้มาก เพราะสื่อที่มีอยู่เป็นสื่อ เครื่องเล่นที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มก็ได้ สามารถลองผิดลองถูกจากสื่อได้ด้วยตนเอง ซึ่งสื่อบางชนิด ผู้ปกครองเด็กช่วยจัดหามาให้ (12 คน) สื่อสามารถเอื้อต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรได้ในระดับปานกลาง เนื่องจากจำนวนสื่อมีไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม (5 คน) สื่อสามารถเอื้อต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรค่อนข้างมาก เพราะได้ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดจินตนาการสร้างสรรค์ ช่วยพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา (3 คน) และสื่อสามารถเอื้อต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรได้มากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสภาพท้องถิ่นและงบประมาณ โดยที่สื่อบางอย่างสามารถเอื้อต่อการจัดกิจกรรมได้มาก สื่อบางอย่างสามารถเอื้อต่อการจัดกิจกรรมได้น้อย (1 คน)

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม (7 คน) ส่วนปัญหาที่มี คือ สื่อมีไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก (8 คน) สื่อส่วนใหญ่ชำรุด ไม่สามารถซ่อมแซมได้ (3 คน) สื่อไม่ทันสมัย (2 คน) เด็กเล่นสื่อบางชนิดไม่ถูกวิธี (1 คน) ครูไม่ชำนาญในการใช้สื่อบางประเภท เช่น การเป่าขลุ่ย เป็นต้น (1 คน)

สำหรับวิธีการแก้ไขปัญหา ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาดำเนินการโดย หาสื่อมาเพิ่มเติมหรือขอความร่วมมือจากชุมชนในการจัดหาสื่อมาให้ (3 คน) สลับเวলাกันในการใช้สื่อที่มีจำนวนน้อย (3 คน) จัดเด็กเข้ากลุ่มทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรม โดยไม่ให้ซ้ำกัน (2 คน) ใช้สื่อเก่าที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรม (2 คน) ใช้สื่อเก่าที่มีอยู่มาประยุกต์ให้เป็นสื่อใหม่ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม (2 คน) สร้างสื่อใหม่ แทนสื่อเก่าที่ชำรุดหรือไม่ทันสมัย (1 คน) ครูคอยดูแลและให้คำแนะนำในกรณีที่เด็กใช้สื่อไม่ถูกวิธี (1 คน) และเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่ครูยังใช้สื่อไม่เป็น มาเป็นวิทยากรในการอบรม (1 คน)

การประเมินพัฒนาการเด็ก

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาได้ศึกษาพฤติกรรมของเด็กด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เพื่อนำมาใช้ในการประเมินพัฒนาการของเด็ก ดังนี้ ศึกษาพฤติกรรมของเด็กเป็นรายบุคคล แล้วร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหา (7 คน) ศึกษาพฤติกรรมของเด็กโดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ สันทนา และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม (5 คน) ศึกษาพฤติกรรมของเด็กโดยกำหนดวัตถุประสงค์ และนำเกณฑ์การประเมินพัฒนาการเด็กมาใช้ควบคู่กันไป (4 คน) ศึกษาพฤติกรรมของเด็กตามทฤษฎีพัฒนาการเด็ก พร้อมนำประสบการณ์เดิมของตนเองมาประกอบการประเมินพัฒนาการเด็ก (3 คน) และศึกษาพฤติกรรมของเด็กจากหนังสือคู่มือต่าง ๆ หรือเอกสารจากการเข้าอบรม (2 คน)

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาประเมินพัฒนาการของเด็กด้านต่าง ๆ ด้วยวิธีต่อไปนี้

ด้านร่างกาย ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา ประเมินพัฒนาการของเด็กด้วยวิธีการสังเกตจากการทำกิจกรรม (14 คน) การทดสอบจากการเดินทรงตัว การงอตัว การวิ่งและหยุด เป็นต้น (11 คน) การเล่นเกมเล่นสนาม (7 คน) และการเล่นอิสระ (3 คน)

ด้านอารมณ์ จิตใจ ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาประเมินพัฒนาการของเด็กด้วยวิธีการสังเกตการทำกิจกรรม (14 คน) การเล่นร่วมกับเพื่อน (11 คน) การแสดงออกทางพฤติกรรม (4 คน) การพูดคุยกับเพื่อนและครู (3 คน) การสัมภาษณ์ บันทึกคำพูด (3 คน) การสัมภาษณ์ พูดคุยกับผู้ปกครอง (3 คน) และการมีปฏิสัมพันธ์กับครูและผู้อื่น (1 คน)

ด้านสังคม ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาประเมินพัฒนาการของเด็กด้วยวิธีการสังเกตจากการเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน (21 คน) การช่วยเหลือผู้อื่น (3 คน) การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (2 คน) การทำตามข้อตกลงของห้องเรียน (2 คน) และความกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง (1 คน)

ด้านสติปัญญา ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาประเมินพัฒนาการของเด็กด้วยวิธีการสังเกตจากการเล่นเกมการศึกษา (11 คน) การร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (7 คน) การสนทนา ชักถาม (6 คน) การตอบคำถามของเด็ก (3 คน) การทำงานศิลปะ (3 คน) ดูจากผลงานของเด็ก (3 คน) การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมตามวัย (2 แห่ง) การทดสอบ

โดยการใช้แบบทดสอบรูปภาพ (2 คน) การทำแบบฝึกหัด (1 คน) และการพูดแสดงความคิดเห็น (1 คน)

สำหรับการประเมินพัฒนาการของเด็ก ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาประเมินพัฒนาการของเด็กได้ครบทุกด้าน (21 คน) คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา และพัฒนาการที่ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาประเมินมากที่สุด คือ พัฒนาการของเด็กทุกด้าน (11 คน) เพราะกิจกรรมทุกกิจกรรมที่จัดให้กับเด็ก เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการบูรณาการเข้าด้วยกันทั้งหมด พัฒนาการของเด็กจึงมีความสำคัญทุก ๆ ด้านเท่ากัน รองลงมา คือ ด้านร่างกาย (5 คน) เพราะเด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายทั้งกล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่ทุกวัน และด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม เพราะจะสังเกตเห็นพฤติกรรมของเด็กได้บ่อยครั้งมาก จากการที่เด็กได้ทำกิจกรรมและเล่นร่วมกันกับเพื่อน (5 คน)

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็ก (11 คน) ส่วนปัญหาที่มี ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา ระบุว่า จำนวนเด็กมีมากเกินไป ทำให้ประเมินได้ไม่ครบทุกคน (3 คน) พัฒนาการบางด้านของเด็กยังไม่เด่นชัด ทำให้ประเมินได้ไม่ละเอียดเท่าที่ควร (3 คน) ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการประเมิน (2 คน) เวลาที่ใช้ในการประเมิน ครูไม่สามารถประเมินพัฒนาการของเด็กได้ครบทุกด้านในเวลาเดียวกันได้ (1 คน) และในบางครั้งใช้วิธีการประเมินที่ไม่เหมาะสมกับเด็ก (1 คน)

การดำเนินการแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าว ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาได้แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มและประเมินพัฒนาการของเด็กทีละกลุ่ม (3 คน) นัดหมายเวลากับผู้ปกครองล่วงหน้า เพื่อมาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กตนเอง (3 คน) ให้พี่เลี้ยงได้มีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็กด้วย (2 คน) จัดบันทึกพัฒนาการของเด็กอย่างสม่ำเสมอ (1 คน) ศึกษาวิธีการประเมินพัฒนาการเด็กจากเอกสารและคู่มือให้เข้าใจและประเมินพัฒนาการของเด็กใหม่ (1 คน)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดกิจกรรมของครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษา มีดังนี้

การจัดสภาพแวดล้อม

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ดังนี้ จัดโต๊ะและเก้าอี้วางเรียงชิดกันไว้หลังห้องเรียนหรือข้างห้องเรียน เมื่อต้องการใช้ทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจึงนำออกมาจัดให้กับเด็ก เสร็จแล้วเก็บไว้ที่เดิม (9 คน) แบ่งพื้นที่ของห้องเรียนออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนด้านหน้าของห้องเรียน จัดไว้เป็นพื้นที่ว่าง สำหรับทำกิจกรรมได้ทุกกิจกรรม ส่วนพื้นที่ด้านหลังของห้องเรียนจัดวางโต๊ะและเก้าอี้ไว้อย่างถาวร สำหรับให้เด็กทำกิจกรรมบางกิจกรรม (8 คน) จัดโต๊ะและเก้าอี้วางไว้นอกกระเบื้องหน้าห้องเรียน (2 คน) และใช้โต๊ะญี่ปุ่นแทนโต๊ะและเก้าอี้ (2 คน)

มีพื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและครู คือ

ครูจัดที่แสดงผลงานของเด็กเป็นแผ่นป้ายนิเทศ (8 คน) เป็นที่แขวนผลงานของเด็ก (6 คน) จัดให้มีทั้งป้ายนิเทศและที่แขวนผลงานของเด็ก (3 คน) และไม่ได้จัดให้มีแผ่นป้ายนิเทศแสดงผลงานของเด็กหรือที่แขวนผลงานของเด็ก (4 คน)

ครูจัดเก็บผลงานของเด็กใส่กล่องเป็นรายบุคคล (8 คน) เก็บผลงานใส่ช่องของเด็กแต่ละคน (7 คน) เก็บใส่แฟ้มผลงานเป็นรายบุคคล (4 คน) และเก็บผลงานรวบรวมไว้ที่โต๊ะครู (2 คน)

ครูจัดให้มีที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก เช่น แก้วน้ำ แปรงสีฟัน ถุงใส่เครื่องนอน เป็นต้น โดยทำเป็นช่องเก็บตามจำนวนเด็ก (11 คน) จัดช่องเก็บให้เด็กใส่เฉพาะเครื่องนอน ส่วนผ้ากันเปื้อน ชุดนอน แก้วน้ำและแปรงสีฟัน ครูจัดแขวนไว้บนที่แขวนอีกที่หนึ่ง (6 คน) จัดแขวนไว้บนที่แขวน (3 คน) และจัดกลุ่มให้เด็กเก็บเครื่องใช้ส่วนตัวด้วยกัน เช่น จำนวนเด็ก 5 คน ต่อ 1 ช่อง เป็นต้น (1 คน)

ครูจัดเก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของครู เช่น อุปกรณ์การสอน ของใช้ส่วนตัว เป็นต้น จัดเก็บไว้บนชั้นสำหรับวางอุปกรณ์ต่าง ๆ (11 คน) จัดเก็บไว้ในตู้ (5 คน) และจัดเก็บไว้ทั้งบนชั้นวางและในตู้ (5 คน)

ครูจัดให้มีป้ายนิเทศที่ตกแต่งไว้อย่างฉูดฉาดในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว (13 คน) และจัดให้มีป้ายนิเทศที่ฉูดฉาดกับป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ (8 คน)

บริเวณรอบ ๆ ห้องเรียน ครูจัดมุมประสบการณ์ไว้อย่างน้อย 3 – 5 มุม (21 คน) ซึ่งมีครูที่จัดมุมที่มีเสียงดังติดกับมุมที่ต้องการใช้ความสงบ เช่น จัดมุมหนังสือติดกับมุมพลาสติกสร้างสรรค์ เป็นต้น (10 คน) และจัดแยกมุมที่ต้องใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน (11 คน)

ห้องเรียนอากาศถ่ายเทได้สะดวกและมีแสงสว่างส่องเข้ามาอย่างเพียงพอ (21 คน) ส่วนห้องน้ำสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา จะมีอยู่ทั้งภายในตัวอาคารเรียน (12 คน) อยู่ภายนอกตัวอาคารเรียน (6 คน) และมีห้องน้ำอยู่ทั้งภายในและภายนอกตัวอาคารเรียน (3 คน) ซึ่งเป็นห้องน้ำของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาโดยเฉพาะ

การเตรียมสื่อ

ในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรม ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่จัดเตรียมสื่อไว้ให้เด็กได้ทำกิจกรรมอย่างเพียงพอ (21 คน) ครูใช้สื่อที่เป็นของจริง สื่อที่เป็นของจำลอง รูปภาพหรือสื่อจากธรรมชาติ สื่อในห้องเรียน เป็นต้น สื่อที่ครูเตรียมไว้ มีทั้งสื่อใหม่และสื่อเก่าที่มีอยู่แล้ว (21 คน) ครูบางคนจัดสื่อได้หลากหลาย (14 คน) เด็กสามารถเลือกทำกิจกรรมได้ตามความสนใจ ครูบางคนจัดเตรียมสื่อให้เด็กได้ทำกิจกรรมเพียงกิจกรรมเดียว สื่อไม่มีความหลากหลาย (7 คน) เช่น กิจกรรมสร้างสรรค์ ครูให้เด็กวาดภาพสีเทียนเพียงกิจกรรมเดียว หรือระบายสีเทียนรูปฟัน เป็นต้น

การดำเนินกิจกรรม

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาฝึกให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออก เช่น เปิดโอกาสให้เด็กที่ขี้ขลาดเล่าเรื่อง ออกมาเล่าเรื่องให้เพื่อนฟัง เป็นต้น (21 คน)

ครูฝึกให้เด็กได้ทำงานเป็นกลุ่มและทำงานคนเดียว (21 คน) เช่น ให้เด็กช่วยกันจัดป้ายนิเทศวันปีใหม่ ครูแบ่งเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มตกลงกันเองว่าจะทำหน้าที่อะไร ซึ่งกลุ่มแรกทำต้นคริสต์มาส กลุ่มที่ 2 ทำการ์ดอวยพร และกลุ่มที่ 3 นำทั้ง 2 อย่างไปจัดบนป้ายนิเทศให้สวยงาม เป็นต้น ส่วนการทำงานคนเดียว เช่น การให้เด็กได้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นต้น

ครูให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมทุกคน (21 คน) เช่น กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ครูจะให้เด็กออกมาทำกิจกรรมกับครู โดยใช้วิธีหาอาสาสมัคร หรือครูเรียกชื่อเด็กออกมาทำกิจกรรมโดยไม่ให้ซ้ำกัน เป็นต้น และครูพาเด็กออกไปศึกษานอกห้องเรียน ฝึกให้เด็กรู้จักการสังเกตและค้นคว้าตามหัวข้อที่ครูกำหนด (4 คน)

เมื่อครูต้องการให้เด็กทำกิจกรรม ครูจะอธิบายและสาธิตแต่กิจกรรมใหม่ ส่วนกิจกรรมเก่า ครูไม่ได้อธิบายกิจกรรมจนครบทุกกิจกรรม (11 คน) อธิบายและสาธิตวิธีการทำกิจกรรมนั้นครบทุกกิจกรรมก่อนที่จะให้เด็กลงมือปฏิบัติ (7 คน) และครูจะไม่อธิบายและสาธิตการทำกิจกรรมให้เด็กดู เพียงแต่บอกคำสั่งและให้เด็กไปปฏิบัติ (3 คน) จากนั้นให้เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมจนครบทุกกิจกรรม (15 คน) กำหนดกิจกรรมให้เด็กทำอย่างน้อย 2 กิจกรรม (4 คน) และเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระ ไม่จำเป็นต้องทำให้ครบทุกกิจกรรม (2 คน)

ขณะที่เด็กกำลังทำกิจกรรม ครูบางคนสอดแทรกคุณธรรมให้กับเด็กด้วย (21 คน) เช่น เด็กกำลังเรียนเรื่องขนม ครูนำขนมมาเพียงกล่องเดียว ครูจึงถามเด็กว่า "ขนมมีเพียงกล่องเดียว เราควรจะทำอย่างไรดี เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับประทานขนมกล่องนี้ทุกคน" เด็กตอบว่า "ควรนำขนมมาแบ่งให้เท่าๆ กัน" เป็นต้น

การปกครองชั้นเรียน

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาตั้งกติกาไว้ว่า เมื่อเด็กทำงานที่ครูมอบหมายเสร็จแล้ว ให้นำงานนั้นไปพิมพ์สัญลักษณ์ของตนเองหรือเขียนชื่อ สกุล และวันที่ แล้วนำมาส่งครู จากนั้นไปเก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย (21 คน) และเมื่อเลิกเล่นกิจกรรมเสร็จหรือจะเปลี่ยนจากมุมประสบการณ์หนึ่งไปยังอีกมุมประสบการณ์หนึ่ง เด็กต้องเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อยก่อนที่จะเปลี่ยนไปยังมุมประสบการณ์ใหม่ (21 คน)

ครูให้เด็กช่วยกันเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย หลังจากที่ทำกิจกรรมสร้างสรรค์เสร็จหรือหลังจากเล่นกิจกรรมเสรี (20 คน) และจัดเด็กเป็นเวรรับผิดชอบในแต่ละวัน คอยช่วยครูแจกงานหรือช่วยเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย ในกรณีที่เพื่อนเก็บของเข้าที่ไม่หมด (1 คน)

ครูบางคนต้องคอยกระตุ้นให้เด็กเปลี่ยนกิจกรรม บางครั้งเด็กอาจจะชอบกิจกรรมนั้นโดยที่ไม่ยอมเปลี่ยนไปทำกิจกรรมอื่น หรือบางครั้งเด็กจะเข้าไปทำกิจกรรมในโต๊ะที่มีที่นั่งเต็มแล้ว ครูคอยชี้แนะให้เด็กไปนั่งทำกิจกรรมโต๊ะอื่นก่อน แล้วค่อยกลับมาทำกิจกรรมโต๊ะนี้ (21 คน)

ครูให้เด็กปฏิบัติตามกฎที่ช่วยกันสร้างขึ้นภายในห้องเรียน เช่น เดินเป็นแถวไปรับประทานอาหารหรือไปเล่นกิจกรรมกลางแจ้ง ไม่ส่งเสียงดังในห้องเรียน ไม่วิ่งเล่นในห้องเรียน เป็นต้น (21 คน)

เมื่อครูพาเด็กออกไปศึกษานอกห้องเรียน ครูและเด็กสร้างข้อตกลงร่วมกันก่อนที่จะออกจากห้องไป เช่น ครูพาเด็กไปห้องสมุด เด็กต้องปฏิบัติตามกฎของห้องสมุดนั้น ๆ เป็นต้น (21 คน)

การประเมินพัฒนาการเด็ก

ครูประจำชั้นระดับก่อนประถมศึกษาประเมินพัฒนาการเด็กจากการให้เด็กเล่าเรื่องจากภาพที่เด็กวาด แล้วครูบันทึกคำพูดของเด็กลงในภาพนั้น (21 คน)

ครูประเมินพัฒนาการเด็กจากการเล่นเกมการศึกษาทั้งใหม่และเก่าของเด็กเป็นกลุ่มและเล่นคนเดียว (10 คน) ไม่ได้ให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษา จึงไม่มีการประเมิน (8 คน) ทดสอบเด็กด้วยวิธีการให้เด็กแต่ละคนเล่นเกมการศึกษาที่เคยเล่นผ่านมาแล้ว และทำการจดบันทึกไว้ว่า เกมการศึกษาชุดนี้เด็กสามารถเล่นได้หรือไม่ (3 คน)